

Priecīgas Lieldienas visiem «Novadnieka» lasītājiem, reklāmdevējiem un atbalstītājiem!

*Pumpuru acis vēl kaujas ar miegu,
Marta vējš vēl ber viņas sniegu.
Bet nevienu vairs nebaida salna,
Lieldienu saule jau ligo uz kalna.*

29. martā «Novadniekam» — 52 gadi

Lieldienu šūpolēs «Novadnieka» radošā grupa: otrajā rindā pirmā no kreisās redaktore Tamāra Elste, Žanna Meluškāne, Ginta Kraukle, Lidija Kirillova, (pirmajā rindā) Ilona Šmeikste, Rīta Drozdovska, Līvija Rancāne. Kā vienmēr ārpus kadra palicis fotogrāfs Mihails Rukosujevs.

Mēs ejam kopā ar laiku, bet mūsu credo – laiku nedaudz apsteigt. Mēs vienmēr esam notikumiem pa vidu, bet mūsu credo – prognozēt tos un novērst, ja tie solās būt negatīvi. Mēs nereti saņemam belzienus, bet tāda nu ir žurnālista maize. Aizrit laiks, viss nostājas savās vietās, un tad kļūst redzams, ka īstenībā tas, ko mēs darām, ir vēstures rakstīšana. Dzīvas, īstas, patiesas vēstures pierakstīšana par mums un jums, cienījamie «Novadnieka» lasītāji.

Sajās dienās «Novadnieka» radošā grupa ar prieku saņēma apsveikumus un uzklaušija lasītāju vērtējumus.

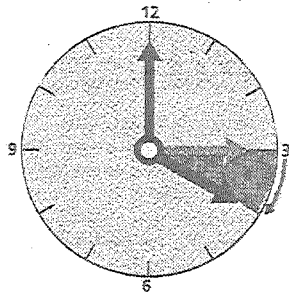
Radošs kolektīvs. Interesants. Katram savs rokraksts, savs darba lauciņš, veiksmīgi sadalītas sfēras. Atšķirīgi no dažām citām rajonu avīzēm ar to, ka neesat provinciāli. Ātri uztverat visu jauno, izmaiņas sabiedrībā. Protat daudz lietas saskatīt kopsakarībās un vērtēt dziļāk, nekā tas varbūt saprotams lasītājam ar ne visai augstu informētības līmeni. Neviens cits rajona vēsturi nav rakstījis tik plaši, pamatīgi un ilgā laika posmā. Izman-

tojat iespējas augt un pilnveidoties, ātri mainīties. Apgūstat jaunās tehnoloģijas. Protat atrast jautājumus, par kuriem gadiem klusēts un ar to radīt rezonansi sabiedrībā. **Paldies par šo vērtējumu, cienījamie lasītāji!**

Un te nu mēs esam. Lieldienu priekšvakarā, ar krāsotām olām un šūpolēs. «Novadnieka» radošais kolektīvs, kam tāpat kā ikvienam citam ir mīlas un tuvas kristietības tradīcijas un latviskās ierašas. Mēs protam jūsmot, cik skaisti sāta ir martā ziedošā lazda, un atvadīties no pēdējās lapkriša dienas. Mēs rītos pavadām savus bērnus uz bērnudārziem, pamatskolām, ģimnāziju un uz nedēļu – augstskolās. Tāpat kā citi mazgājam un gludinām savu vīriešu kreklus un savā starpā pārrunājam salātu receptes. Sējam puķes un skābējam kāpostus, ejam uz kapuvētkiem un ejam pie ārsta. Tikai tam visam līdzī nāk mazliet mazliet savādāks skatījums uz visām lietām šai pasaulē. It kā caur brillēm, kas parāda skaidrāk, asāk, precīzāk, detalizētāk, kopsakarībās. Žurnālista redzējums.

Vasaras laiks sāksies Lieldienās

Šogad Pirmās Lieldienas būs par stundu īsākas nekā citkārt, jo 31. martā, naktī no sestdienas uz svētdienu, pulksten 3.00 Latvijā notiks pāreja uz vasaras laiku. Pulksteņa rādītāji būs jāpagriež par stundu uz priekšu, informē Ekonomikas ministrijas Informācijas tehnoloģiju un sabiedrisko attiecību departaments.

Pāreju uz vasaras laiku Latvijā nosaka 2001. gada 9. janvārī pieņemtie valdības noteikumi. Marta pēdējā svētdienā pulksten 3.00 naktī pulksteņa rādītāji jāpagriež par stundu uz priekšu, bet oktobra pēdējā svētdienā pulksten 4.00 – par stundu atpakaļ.

2000. gadā Latvija kopā ar Lietuvu un Igauniju nepārgāja uz vasaras laiku, taču jau pērn mūsu valsts pie laika pārejas atkal atgriezās. Tas tika darīts, izanalizējot saņemtos ieteikumus un speciālistu viedokļus, kā arī Eiropas Savienības valstīs pastāvošo kārtību. Arī Igaunijas valdība šī gada 19. februārī nolēmusi atgriezties pie pārejas uz vasaras laiku, bet Lietuvā tas netiks darīts.

Miegam un svētkiem atņemto stundu cilvēki varēs atgūt oktobrī, kad atkal paredzama pāreja uz ziemas laiku.

ZINĀS

Mācījās par sociālās korekcijas programmām

20. martā Preiļu rajona policijas pārvaldes zālē notika seminārs pašvaldību atbildīgajiem darbiniekiem par sociālās korekcijas programmu izstrādi un ieviešanu. Kopā ar viņiem lekcijas klausījās arī skolu psihologi un pašvaldību sociālie darbinieki. Ar semināra dalībniekiem runāja Preiļu rajona virsprokurors Andris Paura un Preiļu rajona policijas pārvaldes nepilngadīgo lietu inspekcijas speciāliste Inga Zdanovska, kura informēja par kriminogēno situāciju rajonā un par pašvaldībām, kur nepilngadīgo likumpārkāpēju skaits pēdējā laikā ir palielinājies. Par sociālās korekcijas programmu izstrādi un ieviešanu pašvaldībās stāstīja Labklājības ministrijas sociālās palīdzības politikas nodaļas vadītāja Laila Rieksta-Riekstiņa. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona izglītības pārvaldes bērnu tiesību speciāliste Elma Aksjonova, L. Rieksta-Riekstiņa saņēmusi uzaicinājumu maijā ierasties Preiļu novadā, lai palīdzētu izstrādāt padziļinātas sociālās korekcijas programmas Preiļu novada bāriņtiesā.

«Glābiet bērnus» rīko tradicionālo Lieldienu sarīkojumu

Vairākus gadus pēc kārtas Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» Preiļu rajona nodaļa Lieldienās rīko pasākumu rūpju bērniem. Šogad šī pasākuma organizēšanā piedalās arī NVO centrs, «Mūsmājas», sieviešu klubs, Sarkanā Krusta rajona organizācija, daudz bērnu ģimeņu biedrība, Preiļu jauniešu klubiņš un citas sabiedriskās organizācijas.

Otrajās Lieldienās, 1. aprīlī pulksten 14.00 svētku rīkotāji aicina lielus un mazus svinētājus uz kinoteātri «Ezerzeme» un laukumu pretī Preiļu rajona padomei, kur paredzētas atrakcijas un priekšnesumi, kurus sagatavojuši bērnu pašdarbības kolektīvi. Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» Preiļu nodaļas koordinatore Elma Aksjonova aicina, dodoties uz svētkiem, ielikt kabatā skaisti sakrāsotas Lieldienu olas, kādu kompozīciju, kā arī jautru un labu garastāvokli, jo 1. aprīlis ir ne tikai Otrās Lieldienas, bet arī smieklun un melu diena.

Seminārs rapša audzētājiem

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs 3. aprīlī pulksten 10.00 rīko semināru zemniekiem, kurus interesē rapša audzēšana un tā realizācijas iespējas. Seminārā piedalīsies kooperatīvās sabiedrības «Latraps» pārstāvji. Dalībai seminārā zemnieki aicināti pieteikties pa tālruni 22391 vai personīgi lauksaimniecības konsultāciju birojā.

Desmitgadei veltīta konference

Preiļu rajona padomes zālē 5. aprīlī pulksten 10.00 risināsies Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja desmitgadei veltīta konference «Lauku attīstības perspektīva Latgalē un konsultanta loma tajā». Ar jaunākajām aktualitātēm lauksaimniecības jomā zemniekus iepazīstinās un uz jautājumiem atbildēs Zemkopības ministrijas Valsts sekretāre Laimdota Straujuma. Iepriekšēja pieteikšanās Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojā pa tālruni 22391 vai 6552748.

Lasītāju ievēro! Laikraksta nākamais numurs iznāks trešdien, 3. aprīlī.

Internets Latvijā var kļūt uz
pusi lētāks

Maksa par interneta izmantošanu gan privātpersonām, gan uzņēmumiem no nākamā gada var kļūt par 40-60% zemāka nekā patlaban. Tas būs iespējams sakarā ar telekomunikāciju monopola termiņa beigām 2003. gada 1. janvārī. Pēc šī termiņa plašāk būs pieejamas arī jaunas ātrgaitas interneta pieslēguma tehnoloģijas, ko eksperimentāli izmēģinājis viens no lielākajiem pašmāju interneta pakalpojumu sniedzējiem «Latnet», gatavojoties «Lattelekom» monopola beigām. Arī citi interneta pakalpojumu sniedzēji, kā «Delfi Internet», «Telia Latvija», «Baltcom TV» u.c. plāno aktīvi iesaistīties telekomunikāciju tirgū.

Būs Saeimas ārkārtas sēde par
ārstniecību

Saeimas prezidijs pirmdien pēc opozīcijas deputātu ierosinājuma nolēma 10. aprīlī sasaukt ārkārtas plenārsēdi par iedzīvotāju ārstniecības nodrošināšanu valstī, ziņo BNS. Sasaukt ārkārtas sēdi prezidiju lūdz 34 opozīcijas deputāti. Ārkārtas plenārsēdē paredzēts lemt par opozīcijas izstrādāto projektu par iedzīvotāju ārstniecības nodrošinājumu, kas paredz Ministru kabinetam noteikt par pienākumu neka vēloties sākt izstrādāt un līdz šī gada 1. septembrim iesniegt ārstniecības finansēšanas likumprojektu.

Eiropā iestājusies papirmalkas
pārprodukcija

Šī gada janvārī salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo laika posmu ir samazinājušies kopējie meža nozares produkcijas eksporta apjomi. Zemkopības ministrijas meža resursu departamenta apkopotā informācija liecina, ka šī gada janvārī meža nozares produkcija eksportēta par 40,46 miljoniem latu, kas ir par 1,8% mazāk nekā pērn janvārī. Samazinājums galvenokārt izskaidrojams ar eksporta apjomu kritumu apaļkoksnē un zāgmateriāliem. Zāgmateriālu apjoms janvārī ir samazinājies par 6,4%, savukārt naudas izteiksmē kritums ir par 8,1%. Pasaulē kritas pieprasījums pēc zāgmateriāliem, tāpēc arī iepirkuma cenas ir zemākas. Apaļkoku eksporta kritums mērojams jau ap 20%, bet summa, ko eksportētāji par produkciju saņēmuši, pat par 25,5% mazāka. Vismazāk ir eksportēta papirmalka. Tas izskaidrojams ar celulozes cenu kritumu pagājušajā gadā, kā rezultātā celulozes rūpnīcas, jo īpaši Skandināvijā, vairs neieperk papirmalku tik lielos apjomos, kā līdz šim.

Par vienu svētku dienu vairāk

Saeimas galīgajā lēmumā pieņemtie grozījumi likumā «Par svētku un atceres dienām» paredz, ka jau šogad Latvijā būs par vienu svētku dienu vairāk. Proti, Latvijas Republikas neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena — 4. maijs, kas līdz šim bija atceres diena, turpmāk būs svētku diena — brīvdiena. Likumā grozījumi nosaka, ka no šī gada atzīmējama diena būs 1. septembris — Zinību diena.

Ekskomandieri izliks no dzīvokļa

Rīgas apgabaltiesa apmierinājusi Ģenerālprokuratūras prasību, nolemjot izlikt bijušo Nacionālo bruņoto spēku priekšnieku Juri Eihmani ar visu ģimeni no dzīvokļa Rīgā, Ģertrūdes ielā 16. Kā ziņots, krimināllietā par ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu, kas bija saistīts ar šī dzīvokļa remontēšanu par valsts naudu, apgabaltiesa piesprieda Eihmanim brīvības atņemšanu uz diviem gadiem nosacīti un arī atzina, ka no Eihmaņa piedzenami šī mitekļa remonta izdevumi Ls 30 360 apmērā. Prokurors pieprasīja jaunu dzīvojamu platību neierādīt, bet Eihmanis uzsvēra, ka likumu nav pārkāpis, jo dzīvokli pieprasījis kā amatpersona, lai tajā varētu pieņemt augsta ranga ārvalstu amatpersonas. Bijušais NBS priekšnieks norādījis, ka ir gatavs atfizināt valsts līdzekļus, kas ieguldīti remontā, taču tikai tajā gadījumā, ja viņš no mājām netiek izlikt.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

PIEREDZE

«Stiprs cilvēks un ūdenskritums
paši izlauzī sev ceļu.»
Anģļu sakāmvārds

Latvijas izpilddirectori ciemojās Dānijā

No 9. līdz 17. martam Latvijas un Dānijas kopprojekta «Latvijas pašvaldību izpilddirectoru lomas un funkciju nostiprināšana» ietvaros ciemojās Dānijā, kur notika kopprojekta Latvijas dalībnieku otrā mācību sesija.

Pirmā sesija aizritēja Rīgā šī gada sākumā, kad Dānijas Pašvaldību savienības konsultantu grupa stāstīja mums par izpilddirectoru lomu un uzdevumiem Dānijas pašvaldību darba organizēšanā, par pašvaldību struktūru, uzklaušija mūsu viedokļus Latvijas pašvaldību jautājumu risināšanā. Savukārt, mums, 18 izpilddirectoriem no Latvijas, Dānijā tika radīta iespēja praktiski iepazīties ar dažāda līmeņa pašvaldību darbu, pašvaldību savienību un pašvaldību mācību centriem.

Kopprojekta noslēgumam tiek gatavota rokasgrāmata izpilddirectoriem, kas būs ceļvedis jaunajiem kolēģiem, uzsākot darba gaitas pašvaldībās.

Par Dānijas
pašvaldībām

Pašvaldību pastāvēšana un darbība balstās uz Satversmi, kura tika pieņemta 1956. gadā. Saskaņā ar Satversmes 82. pantu, pašvaldībām ir tiesības neatkarīgi risināt ar sevi saistītos jautājumus. 1970. gadā Dānijā notika administratīvi teritoriālā reforma. Tās rezultātā daudzi publiskā sektora uzdevumi tika nodoti pašvaldībām. Dāņi uzskata, ka tas bija iespējams tāpēc, ka pašvaldības kļuva stiprākas.

Pašlaik Dānijā ir 18 pašvaldības, kur iedzīvotāju skaits ir līdz 5000 iedzīvotāju. 119 pašvaldībās iedzīvotāju skaits ir no 5000 līdz 10 000 iedzīvotāju. 88 pašvaldībās dzīvo no 10 000 līdz 20 000 iedzīvotāju, 45 pašvaldībās — no 20 000 līdz 60 000, bet septiņas ir tādas pašvaldības, kur iedzīvotāju skaits pārsniedz 60 000. Visās Dānijas paš-

● Preiļu rajona padomes izpilddirectore Aina Pastore pie Vallo pašvaldības ēkas. Vallo pašvaldība iedzīvotāju skaita ziņā ir tikpat liela kā Preiļu novads — 10 300 iedzīvotāju. Taču dāņi uzskata, ka optimālais iedzīvotāju skaits pašvaldībā ir no 15 līdz 20 tūkstošiem.

valdībās iedzīvotāju ienākuma nodoklis svārstās diapazonā no 17 līdz 23%, bet nodokļa likme tiek noteikta saskaņā ar pašas pašvaldības vajadzībām.

Kādēļ pašvaldības
apvienojās

Dānijā pastāvēja virkne dažādu problēmu, kādēļ bija nepieciešams apvienot pašvaldības. Pilsētām bija radušās strukturālas problēmas. Savās robežās pilsētas bija izmantojušas visas rezerves, turpretī kaimiņu pašvaldību teritorijās bija neizmantotas zemes.

95% pašvaldību bija mazāk par 5000 iedzīvotāju. Pagastos bija mazs administratīvais aparāts, pusē pašvaldību nebija neviena pastāvīga darbinieka. Daudzām pašvaldībām nebija arī sava finansējuma. Šajos gadījumos vienīgais ienākums bija dotācija no valsts. Vietējiem politiķiem nebija arī lielas ietekmes uz iedzīvotājiem, jo viņu kompetencē bija pavisam maz jautājumu.

Skolu sistēma Dānijā pirms administratīvi teritoriālās reformas bija ļoti neapmierinoša. Bija daudz mazu skolu, kuras nevarēja piedāvāt iespējas turpmāk attīstīt kvalitatīvu bērnu izglītību. Pašvaldības vienkārši bija spiestas veidot kopuzņēmumus.

Vietējā pašvaldībā —
no 9 līdz 31
deputātiem

2001. gada novembrī Dānijā notika pašvaldību vēlēšanas. Tās notiek ik pēc četriem gadiem. Pamatoties uz pašvaldību likumu, vietējās pašvaldībās tiek ievēlēti no 9 līdz 31 deputātiem. Pašvaldību vada mērs, kuram ir viens vai divi vietnieki. Politisko komiteju skaitu nosaka katras pašvaldības dome. Saskaņā ar likumu jābūt Finanšu komitejai un vēl vismaz vienai komitejai, bet pārējo komiteju nepieciešamību nosaka pati pašvaldība. Arī komiteju locekļu skaitu izlemj pašvaldība.

Domei jāizstrādā savi darbības statūti. Sēdes notiek vienu reizi mēnesī. Zīmīgi, ka pirms tam, kad tiek pieņemts lēmums par sēdes rīkošanu, visu pašvaldības iedzīvotāji tiek aicināti iesniegt vai izteikt priekšlikumus attiecīgā jautājuma risināšanā. Taču jautājumu, kas skar kādu konkrētu personu, risināšanai tiek sasauktas slēgtās sēdes.

Tāpat kā Latvijā, arī Dānijā tiek organizētas ārkārtas sēdes, ja to pieprasa viena trešdaļa deputātu. Ir jautājumi, kurus dome nodod izskatīšanai un lēmumu pieņemšanai politiskajam komitejām.

Tādi lēmumi skaitās pieņemti domes vārdā. Komitejās deputāti tiek pārstāvēti proporcionāli no visām politiskajām partijām.

Visas sēdes tiek protokolētas. Katram deputātam ir tiesības pievienot savus komentārus domes lēmumam, ja viņš tam nepiekrīt.

Visi deputāti saņem atalgojumu par savu darbu. Mēra alga ir atkarīga no pašvaldības iedzīvotāju skaita. Mēru no darba atļaut nav nemaz vienkārši — ja reiz dome iecēla, tad jābūt ļoti nopietniem likuma pārkāpumiem, lai no amata atbrīvotu.

Dānijā bija patīkami dzirdēt, ka nevienam nedrīkst pieņemt pretlikumīgus lēmumus. To visu uzmanīgi pārbauga izpilddirectors, jo tieši viņš nevarēs realizēt dzīvību tādus lēmumus, kas nav likumīgi. Izpilddirectors arī raksta savs skaidrojumu, kuru pievieno lēmumam.

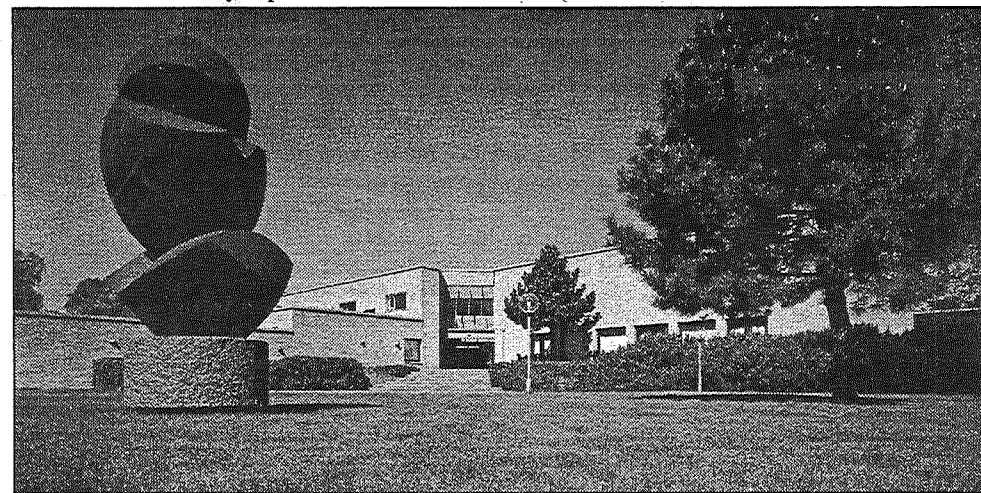
Dānijā visi mācās

Pašvaldību vadītāji, tāpat arī izpilddirectori daudz mācās. Neskatoties uz to, ka izpilddirectori Dānijā ir profesionāli darbinieki (tos nemaina, kā tas notiek Latvijā, stājoties pie varas attiecīgajai partijai, kad izpilddirectora krēslā tiek iecelts «savs» cilvēks), ļoti daudz laika viņi ziedo sevis izglītošanai.

Mēs apmeklējām Pašvaldību mācību centru Greno pilsētā, kura darbības mērķis ir radīt izpilddirectoriem, politiķiem iedvesmu darbam un jaunus iespaidus, uzlabot pašvaldību darbu visā Dānijā. Tiek organizēti dažāda veida semināri, konferences un izmantotas citas apmācības formas. Iemesls vadītāju kursiem ir tas, ka publiskā sektora vadītāja loma ir īpaša, atšķirīga no privātā sektora. Pašvaldības vadītājs ir pakļauts īpašām prasībām, jo darba organizācijas galaprodukts ir pavisam savādāks nekā privātajā sektorā.

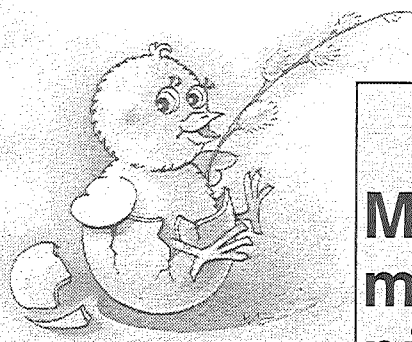
Vissliktākais ir tas, ka vadītājam, nonākot amata krēslā, reizēm rodas domas, ka zināšanu pietiek un vairāk nav jāmacās. Protams, nevienam mācību process nevar atrisināt visas problēmas, bet fakts ir tāds, ka sliktos vadītājus nevar padarīt par labiem, bet labos vadītājus var padarīt par vēl labākiem vadītājiem. Nenoliedzami, ir jābūt vadītāja talantam. Dāņi atzina, ka, par nožēlu, ir arī tādi vadītāji, kurus var apmācīt, tomēr lielas jēgas no tā nav. Taču šādi speciālisti ilgi savos amata krēslos neturieties.

Aina Pastore,
Preiļu rajona padomes
izpilddirectore
Par izpilddirectoru lomu
Dānijas pašvaldībās lasiet
3. aprīļa numurā.

● Dānijas pašvaldību izpilddirectori mācās Pašvaldību mācību centrā, kas atrodas Greno pilsētā. Šo mācību centru apmeklēja arī izpilddirectori no Latvijas.

INFORMĀCIJA, REDAKCIJAS SLEJA

NOVADNIEKS

Mēs tikāties martā, kad pūpoli zied

Laika tecējums cilvēku apziņā atspoguļojas caur divējādiem ritmiem: ciklisko (diennakts un gadalaiku mija dabā) un lineāro laiku (cilvēka dzīvē katram notikumam ir neatkārtojama, vienreizēja nozīme). Mūsdienu vērtību centrā izvirzījies taisnvirziena laiks – cilvēka dzīve, notikumi, ceļības un to piepildījums, bet līdzsvaram mums ir tradīcijas un gadskārtu svētki. Ir marta beigas ar pirmajām siltajām saules dienām, ar dūmu smaržu un pamodušās zemes elpu gaisā, ar kārkļu puduru rūsgani dzeltenajām galotnēm un sajūtu, ka tūlīt, tūlīt...

Mums, laikraksta redakcijas ļaudīm, šī nedēļa ir īpašu izjūtu caurstrāvota – saspringta pirmssvētku numura tapšanas jausmās, kurš iznāks pašā svētku priekšvakarā. Gan dabas atmodas, Lielās dienas, gan mūsu dzimšanas dienas priekšvakarā. 29. martā pirms 52 gadiem iznāca pirmais laikraksts mūsu rajona vēsturē. «Lenina Karogs» savu vēsturisko misiju veica tā laika garā, kuru vislabāk raksturo todienas avīzes virsraksti: «Cīņā par padomju varu», «Komunisms – pasaules jaunība» un līdzīgiem. Toreiz tā prasīja, un toreiz visi tā arī dzīvojām. Otrreizējā piedzimšana, kad kļuvām par neatkarīgu laikrakstu, atnāca 1990. gadā, arī 29. martā. «Katram mazam brēkulim, līdzko viņš piesaka pasaulei savu atnākšanu, vecāki rauga kūmu, gudro vārdu. Iegūta brīvība, plaušās-ievilkts pirmais neatkarības gaisa malks. Vēl tikai citīgi jānoberž pēdējie stagnācijas gadu sārnī un – ar atdzimšanu,» toreiz rakstījām. Aptaupā par laikraksta jauno nosaukumu figurēja vairāki varianti – «Jaunais laiks» (Toreiz nezinājām, ka pēc 12 gadiem tā sauks arī Repšes kunga dibināto partiju!), «Mūsu laiks», «Preiļu vārds», «Atbalss» un «Novadnieks», pie kā, ņemot vērā jūsu domas, arī palikām. Nosaukuma ideju mums toreiz deva Saunas pagasta Klindzānu ciema iedzīvotājs Alberts Rožāns. Paldies, tev, krusttēv! Nosaukumu «Novadnieks» avīzes pirmajai lapai zīmēja mākslinieks Ilmārs Silickis. Paldies viņam par mūsu «seju».

Atdzimām kopā ar jauno Latvijas valsti, tādēļ jo nopietnāk apjautām savu misiju. No pakalpiņa partijas un valdības priekšrakstu stiprinātāja kļuvām par laikrakstu ar misiju. Ar dziļu atbildības sajūtu pret savu tautu, savu novadu, saviem cilvēkiem. Daudz ūdeņu pa šiem gadiem aiztecējis, ir mainījusies Latvijas valsts, ir mainījusies arī vērtības, diemžēl daudzreiz ne uz to labāko pusi, taču «Novadnieks» no savas misijas apziņas nav atkāpies ne par mata tiesu. Un tas nav nācies viegli. Deviņdesmitajā gadā ceļa vārdos atdzimušajam «Novadniekam» kāds mūsu lasītājs teica: «Laikraksta veidotājiem beidzot ir jādara tas, ko paši atzīst par pareizu un vajadzīgu, vienalga, vai kādam tas patīk vai nepatīk.» Mēs esam centušies būt uzticīgi sev un jums, lasītāji, nevis kļuvuši par ruporu vienai vai otrai valdīšanai.

Kamēr vien dzīvojam, atbildes uz dzīves uzdotajiem jautājumiem būs jāatrod pašiem. Un cilvēkam ir jautātāja daba. Tieši tādēļ ir laikraksts un tieši šobrīd, te un tagad mums visiem kopā šīs atbildes ir jāmeklē. Žurnālists nevar uzrakstīt gatavu recepti panākumiem, laimei, godam, bet viņš spēj informēt, salīdzināt, analizēt. Viņš var mierināt, viņš var saprast, viņš var būt līdzās un uzklaustīt. Viņš var pateikt skaļi un nepārprotami. Kādam nepatīkami varbūt, taču tā ir mūsu misija.

Dzīve rit tālāk, ziemu nomaina pavasaris, un atkal mēs šūpojāmies Lieldienu šūpolēs, vienlaikus stipri un pārliecinoši turoties arī dzīves šūpolēs. Stiprina apziņu, ka esam vajadzīgi, par ko pārliecināties tajos brīžos, kad esam jūs sapratuši un kad jūs esat sapratuši mūs. Kad saņemam vēstules un telefona zvanus, kad atnākat ciemos, kad svētku reizē atnesat ciemakukuli, kad uzlielāt, kad kritizējat. Tā ir svētīga apziņa, ka esam savējo vieni, kaut arī tik daudz brāzmu un viesuļu centušies padarīt mūs par svešiniekiem. Uz priekšu nevar tikt ar viltu, naidu, skaudību. Savējie to sapratīs.

Kāpsim Saules kalnā, dosimies «Novadnieka» 53. gadā ar šo sajūtu. Ar pleca sajūtu. Lai dzīves un Lieldienu šūpolēs jums un mums augsts lidojums!

Tamāra Elste,
redaktore

Puišiem jāklūst par karavīriem

Pagājušā gada decembrī stājās spēkā grozījumi likumā par obligāto militāro dienestu. Jaunās izmaiņas komentē Latgales valsts militārā dienesta pārvaldes Preiļu rajona militārā dienesta nodaļas vadītāja SILVIJA BROKĀNE.

Neiesauks jauniešus bez pamatzglītības

Būtiskākā atšķirība attiecas uz jauniešiem, kas izglītību. Obligātajā militārā dienestā vairs netiek iesaukti puiši, kas nav ieguvuši deviņu klašu izglītību. Taču tas nenozīmē, ka tādējādi no dienēšanas var airties pavisam, jo iesaukšana tiek atlikta uz laiku, kurā jauniešiem papildina zināšanas. Piemēram, ja viņš ir beidzis septiņas klases, tad viņu neiesauc divus gadus, lai paspētu pabeigt deviņo klasi. Tomēr, kā teica Silvija Brokāne, šī pretimnākšana ir visai problemātiska, jo var gadīties tā, ka jaunais cilvēks gan uzrāda apliecību, piemēram, par septiņu klašu pabeigšanu kādā skolā, bet noslēpj faktu, ka turpina mācības citā skolā. Tādēļ militārā nodaļa no skolām pieprasa sarakstus ar audzēkņu uzvārdiem.

Likuma grozījumi attiecībā uz pamatskolas beigšanu paredzēti tādēļ, skaidroja Silvija Brokāne, lai celtu vispārējo obligātajā militārā dienestā iesaukto jauniešu zināšanu līmeni un tādējādi izvairītos no negatīva mikroklimata, konfliktsituācijām un ārpusreglamenta attiecībām, kādas reizēm veidojas.

Taču ko darīt jauniešiem, kuri arī tajā laikā, kas piešķirts pamatskolas izglītības ieguvei, to nedara? Likuma grozījumos paredzēts, ka šāds puisis

jāuzaicina uz psihologa konsultāciju, taču tā atkal būs tikai tāda auklēšanās, uzskata Silvija Brokāne. Jo viņi pieder tai sabiedrības daļai, kurai viss ir vienaldzīgs, — gan personīgā izaugsme, gan valstiskums, gan citas pilsonim svarīgas lietas. Un militārā dienesta darbinieku pieredze ļaujot secināt, ka vismaz gada vai divu laikā šī kontingenta jaunieši izglītību tā arī neiegūst.

Sodītie jaunieši par karavīriem kļūt nevarēs

Arī līdz šim likums par obligāto militāro dienestu paredzēja, ka nevar iesaukt sodītas personas, tomēr tas attiecās uz tiem, kuri izcietā vai bija izcietuši sodu brīvības atņemšanas iestādēs. Grozījumos noteikts, ka turpmāk nedrīkst iesaukt nevienu, kurš sodīts par tīši izdarītiem noziegumiem, pat ja sods par tiem ir nosacīts vai arī uzlikts tikai naudassods.

Kā rāda statistika, Latvijā ir ļoti daudz sodītu jauniešu, īpaši tādu, kas sodīti vēl līdz pilngadības sasniegšanai. Sakarā ar likuma grozījumiem tādējādi iesaucamo personu loks vēl vairāk samazinājies.

Ja dienests saistās ar trāģediju

Likuma grozījumi paēdīs pretimnākšanu tiem jauniešiem, kuru brālis militārā dienestā laikā gājis bojā vai kļuvis par invalīdu. Šos jauniešus var neiesaukt.

Obligātais dienests – viens gads, alternatīvais – divi gadi

Militārā dienesta ilgums ir 12 mēneši. Savukārt alternatīvais dienests, kura likumprojekts pašlaik tiek apspriests Saeimā, ilgs divus ga-

rus. Ja šis likums tiks pieņemts, obligātajā militārā dienestā iesaucamo personu skaits būs vēl mazāks. Darba dienestā varēs dienēt arī tie, kuri veselības stāvokļa dēļ nav derīgi obligātajam militārajam dienestam. Arī pašlaik daļa jauniešu tiek iesaukti kā darba dienestam derīgi.

Iesauc Militārā dienesta iesaukšanas centrs

Jauniešu iesaukšana notiek Rīgā, Militārā dienesta iesaukšanas centrā. Tajā par katru jauniešu tiek pieņemts atsevišķs lēmums, ņemot vērā gan viņa veselības stāvokli, gan par likumā un tā grozījumos paredzētajiem iesaukšanas atlikšanas gadījumiem. Rajona militārās nodaļas darbinieku pienākums ir sagatavot nepieciešamos dokumentus, kā arī priekšlikumus un ieteikumus centra vadītājam. Reģistrācija notiek rajonu nodaļās uz vietas. Šogad pienākusi kārtā 1985. un 1986. gadā dzimušu jauniešu reģistrācijai. Ja, ņemot vērā, jauniešiem atklājas kādi veselības traucējumi, tad līdz iesaukšanas vecumam – 19 gadiem – tie ir jānovērš. Kā informēja Silvija Brokāne, no šogad rajonā reģistrējamo jauniešu skaita pašlaik ņemti uzskaitē jau 40 procenti, bet veselības stāvoklis būtu jāuzlabo gandrīz pusei no šiem puišiem. Raksturīgākās slimības – mugurkaula deformācija, skoliozes, iekšējās vainas. Ar savām kaitēm jāgrīžas pie ģimenes ārsta, un arī tas, tāpat kā izglītības līmenis, ir paša jaunieša ziņā, — vai uzlabot savu veselību, vai arī ne. Tā nevajadzētu būt, bet baidos, ka uz iesaukšanu jaunieši ierodas ar tādu pat

veselības stāvokli, kāds tas bija 16 gadu vecumā viņus reģistrējot, teica Silvija Brokāne.

Kādos gadījumos iesaukšana tiek atlikta uz laiku

Iesaukšana obligātajā militārā dienestā var tikt atlikta veselības stāvokļa dēļ, ja persona ir vienīgais apgādnieks apgādājamiem ģimenes locekļiem, ja mācās vispārējās, profesionālās un vidējās mācību iestādēs iegūst vidējo izglītību pirmoreiz (līdz absolūcijas gada 1. oktobrim), ja ir valsts licencētas augstskolas sekmīgs pilna laika students, kurš augstāko izglītību iegūst pirmoreiz un vēl dažos gadījumos. Ir gadījumi, ka jaunieši lūdz atlikt iesaukumu individuālu iemeslu dēļ. Ja tie ir svarīgi, piemēram, jauniešiem pašlaik ir ļoti apmaksāts darbs, viņš ir vienīgais strādnieks zemnieku saimniecībā, kur iesākti vērienīgi darbi, un tamlīdzīgos gadījumos šī vēlēšanās tiek ņemta vērā. Iesaukums pēc jaunieša vēlēšanās var tikt atlikts arī tādā gadījumā, ja viņš studē neklātienē. Kā stāstīja Silvija Brokāne, Preiļu rajonā ir daudz tādu gadījumu, kad jaunieši izmanto iesaukuma atlikšanas iespējas svarīga iemesla dēļ. Taču viena un tā paša iemesla dēļ atkārtota atlikšana nav iespējama. Mēs neesam represīva iestāde, uzsvēra Silvija Brokāne, un varam atrast abām pusēm labvēlīgu risinājumu, lai jauniešis pat izvēlētos, kurā dzīves posmā atrast laiku 12 mēnešu garumā obligātajam militārajam dienestam līdz 27 gadu vecumam.

L.Rancāne

LASĪTĀJI JAUTĀ

Jautājums. Preiļu slimnīcā nav skaidrības ar rentgenizmeklējumu maksām, vienreiz tiek maksāti 50 santīmus, otrreiz 60, bet trešo reizi jau 80 santīmus. Cik tad īsti rentgens maksā?

Atbild Preiļu slimnīcas direktora vietniece Gita Džeņina:

— Preiļu poliklīnikas reģistratūrā ikviens pacients var iepazīties ar apmaksu par izsniegtajām rentgenogrammām un to attīstīšanu automātiskajā kamerā. Izmeklējumi ir dažādi, tāpēc arī maksa ir dažāda. Piemēram, deguna blakusdobumu vai apakšžokļa uzņēmums maksā 60 santīmus, bet galvaskausa, ekstremitāšu vai kakla skriemeļu uzņēmums maksā 75 santīmus. Ir arī dārgāki izmeklējumi, tā

irrigoskopija maksā 3 latus, barības vada kontrastizmeklēšana 2,50 latus.

Jautājums. Man nav īstas skaidrības, kā tikt pie ārstiem speciālistiem. Aizgāju pie sava ģimenes ārsta un palūdzu nosūtījumu pie okulista. Nosūtījumu iedeva, bet uz tā rakstīts «Par maksu». Kāda gan jēga iet pie ģimenes ārsta, ja nevaru saņemt nosūtījumu par brīvu, tā ir tikai lieka naudas un laika tērēšana.

Atbild Daugavas slimnīcas Preiļu filiāles vadītāja Viktorija Šmukste.

— Ģimenes ārsts ir tā persona, kas pilnībā atbild par saviem pacientiem. Uz katru pie ģimenes ārsta pierakstīto pacientu valsts iedalījusi

10 latus gadā. No kopējā finansējuma tiek izdalīti viena mēneša līdzekļi, ko ģimenes ārsts drīkst izmantot. Šajā summā ietilpst nauda ne tikai izmeklējumiem un profilaktiskajām apskatēm, bet arī kabineta uzturēšanai – elektrības, ūdens, īres maksājumiem, benzīnam, lai aizbrauktu vizītēs pie pacientiem, un tā tālāk. Visbeidzot, jāatšķir arī līdzekļi algām un nodokļiem. No kopējā mēneša finansējuma aptuveni 65 procenti līdzekļi tiek tērēti, lai nosūtītu pacientus uz analizēm un pie speciālistiem.

Protams, ārsti zina savu iespēju robežas un to, cik līdzekļu var tērēt vienā dienā vai vienā nedēļā, kā arī to, cik un kādus izmeklējumus par šo naudu var atļauties. Ja pie ārsta pierakstījušies daudz

hronisku slimnieku, kas regulāri jāsūta uz pārbaudēm, vai arī kādā nedēļā bijis daudz akūtu pacientu, ģimenes ārsts tad var, kā saka, nonākt mīnusus. Tas nozīmē, ka viņš vairs nevar atļauties lielākus tērējumus un tāpēc raksta pacientam nosūtījumu pie speciālista par maksu.

Esmu pārliecinājusies, ka ģimenes ārsti pārāk maz runā ar saviem pacientiem un neizskaidro lietas būtību. Ja pacients, kuram radusies vēlēšanās padziļināti pārbaudīt redzi vai arī viņa kaite nav akūta, zinātu, ka ārstam šomēnes naudas vairs nav, bet nākamajā mēnesī viņš saņems nosūtījumu par brīvu, problēma vai nespāršanās būtu daudz mazāk.

Atbildes sagatavoja
L.Kirillova

Sarunāt interviju ar ANNU KĀRKLI nav nemaz tik vienkārši viņas aizņemības dēļ. No rītiem viņai ir stundas Līvānu ģimnāzijas Pastariņa sākumskolā, pēcpusdienās – pagarinātās dienas grupa, pievakarēs un arī brīvdienās – folkloras kopas «Ceiruleits» mēģinājumi. Pirms intervijas Anna ar saviem audzēkņiem pagūst aizbraukt uz Daugavpils ledus halli izslidoties, bet vakarā pēc mūsu sarunas viņai jāsteidzas uz datorskursiem. Aizņemta un nenogurdināma reizē. Nelaipo, bet saka tieši. Ar Annu runāt ir viegli, un lūpas, gribi tu to vai ne, pašas saveltas smaidā. Viņa ir «Ceiruleiša» vadītāja, arī rajona folkloras kopu koordinatore, sieva, mamma, skolotāja.

● Mazās Anniņas labākie draugi bērnībā bija zēni, bet mīļākā nodarbe – kāpelēšana pa kokiem. Baltā kleitiņa šajā attēlā ir par godu bērnības svētkiem.

Visi manim labi bija, kad es pati laba biju

— Jums ir pamatīgs un skaņīgs latviešu vārds – Anna. Kā pašai tas patīk?

— Patīk. Kur vēl labāks un latviskāks vārds. Man arī bērnībā tas ir patīcis.

— Kura ir jūsu dzimtā puse?

— Mana dzimtā puse ir Vanagos, tētis un mamma – Jānis un Ksavērija – tur dzīvo arī tagad. Esam vecākiem trīs bērni, man šķiet, ka mums bija ļoti saulaina un jauka bērnība, neskatoties uz to, ka bija arī savs grūtums. Piemēram, ganos man ne sevišķi patika iet.

Kopā ar mums dzīvoja arī tēva vecāki, atceros tikai vecmāti, jo vectēvs mira, kad es vēl biju pavisam maza. Vecmāte mūs, bērnus, ļoti žēloja. Vienreiz viņa mani paslēpa pie sevis, un es izspruku no pēriena, ko kaut kāda iemesla dēļ biju nopelnījusi.

— Vai atmiņā kāds bērnu dienu nedarbs ir palicis?

— Visi mani nedarbi galvenokārt saistās ar vectēva māsu. Viņa, kā jau vecmāte, bija tādas niķīgas dabas un mēs viņu bieži nerodām. Es mēdzu piestumt krēslu, uzrāpties uz tā un aizkrampēt viņas istabas durvis no ārpuses ciet. Vectēva māsa tad dabūja lekt puķu dobē pa logu, jo citādi no istabas ārā tikt nevarēja.

Man turpat kaimiņos dzīvoja brālēns, ar kuru bijām labākie draugi. Reiz abi krāsojām niedru vālitēm galus un nejauši fekritām lielajā krāsas kannā. Brālēna mamma pēc tam mūs mazgāja un berza ar benzīnu. Vispār biju diezgan liela kausle, vienmēr labāk sapratos ar zēniem nekā ar meitenēm. Kāpu kokos, plēsu bikses, reiz pat biju aizķērusies aiz koka zara un pārplēsusi vēderu.

Māsa raksturā bija nopietnāka, šad tad par blēņām arī aizrādīja, bet brālīš bija tikpat jautrs kā es. Māsa tagad strādā Vārkavā par skolotāju, bet brālīš ir Dailes teātra muzikālās daļas vadītājs. Bērnībā savā ģimenē es esmu ļoti daudz smaidu saņēmusi, un tas man dzīvē ir tikai palīdzējis. Man patīk sabiedrība, un lauku vientulībā es laikam sevi piepildīt nevarētu. Tikšanās ar jaukiem cilvēkiem dod ļoti daudz pozitīvās enerģijas, uzlādē.

— Pa kādu ceļu jūs nonācāt pie folkloras?

— Mēs mājās vienmēr esam daudz dziedājuši. Liela tautasdziesmu zinātāja bija mana mammas mamma. Viņa ne tik daudz dziedāja, cik mācīja mums dažādas spēles spēlēt. Vectēva māsa Domicelijai bija mīļas bāreņu un sērdieņu dziesmas, vēl tagad dzirdu viņas dziedāto, skumjo dziesmu «Maza biju, neredzēju». Tā tas arī pamazām ieinteresēja. Sāku darboties folkloras kopā «Latava», bet 1990. gadā Līvānu bērnu un jauniešu centra direktore Valentīna Poikāne mani uzaicināja vadīt folkloras pulciņu bērniem.

Tā arī sākās «Ceiruleits». Sākumā mūsu pulciņš bija pavisam mazs, pieaicināju dažus draugu bērnus,

● Rīgas astoņsimtgades svētkos 2001. gada augustā (no kreisās) vīrs Romvalds, Anna Kārkle, dēls Edgars un meita Kristīne.

bet šobrīd «Ceiruleits» ir jau apuveni 50 cilvēki vecumā no četriem līdz pat astoņpadsmit gadiem. Pirms diviem gadiem nosvinējām desmit gadu jubileju, tie bija ļoti skaisti svētki, kas beidzās tikai nākošās dienas rītā. Tajā dienā mums bija paredzēts koncerts Priekuļos, uz kuru devāmies pa taisno no balles. Vispār koncertējam diezgan aktīvi, gada laikā «Ceiruleitum» ir vidēji 50-70 koncerti.

— «Ceiruleiša» dziedātājus var pazīt pēc savdabīgā, zemā dziedājuma. Vai ir arī citas atšķirības, salīdzinot ar pārējiem folkloras kolektīviem?

— Dziedam tā sauktajā etnogrāfiskajā manierē, kad dziesmas izpilda zemā krūšu balsī. Ne jau visi kļūst par solistiem, nozīmīgos koncertos uzstājas tikai tie, kas dzied ar atdevi, no visas sirds. Mēdzu būt stingra, vēlos, lai dziesmu vārdi būtu iemācīti, bet citādi nekādus principus bērniem neuzstādu.

Kolektīvs darbojas vairākās vecuma grupās. Vecākajiem bērniem patīk dejošana, vidējie aizraujas ar mūzikas instrumentu spēli, ko apgūst mēģinājumos un semināros. Sogad ir notikušas jau divas Latgales bērnu muzicēšanas seminārnometnes, viņi tajās mācās gan koklēt, gan stabulēt. Bērniem lieliski attīstās ritma izjūta. Kolektīvam ir laba mūzikas instrumentu bāze – piecas kokles, bungas, ģitāra. Man šķiet, ka, salīdzinot ar citu novadu folkloras kopām, Latgales folkloristi darbojas dziļāk un pamatīgāk. Mēs pievēršam lielu nozīmi tautastērpam, bērni zina, kā tas pareizi valkājams. Esam centušies sagādāt īstos Krustpils novada tautastērpus, blūzes, piemēram, daudzas mammas pašas ir izšuvušas. Es savu tautastērpu esmu mantojusi no mammas.

— Kolektīvs ir daudz ceļojis, arī šopavasār jūs pošaties ceļā uz folkloras festivālu Brazīlijā. Vai bijuši arī jautri atgādājumi,

● Ceļojumu laikā Anna vienmēr cenšas nofotografēties pie puķēm – tās viņai ir īpaši mīļas neatkarīgi no tā, kur zied un aug. Šī fotogrāfija tapusi ceļojuma laikā pa Norvēģiju. Foto no A.Kārkles albuma.

ko mēdzat pieminēt ar smaidu?

— Daudz jautra ir bijis. Esam koncertējuši Itālijā, Polijā, Vācijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Somijā, protams, daudzviet Latvijā. Reiz kādā koncertā man bija pazuduši svārkī. Uzstājos tautiskajos brunčos, bet savējos nekur nevaru atrast. Izmeklējos visās malās, arī bērni saka, ka nekur nav redzējuši. Beigu beigās tomēr atradu, svārkī bija... man mugurā. Tautiskos brunčos biju pa virsu uzvilkuši.

— Biju pārsteigta, uzzinājusi, ka pēc izglītības jūs esat bioloģe.

— Daba man no bērnu dienām bijusi tuva. Esmu izbrazkājusī visus Latvijas novadus, un skaistas vietas var redzēt vai uz katra soļa. Tikai žēl, ka daudzas no tām aizaug ar krūmiem.

Pēc Vanagu pamatskolas beigšanas atnācu mācīties uz Līvāniem, Daugavpils pedagogiskajā universitātē studēju bioloģiju. Pēdējā kursā mācījos, strādāju skolā un audzināju vecāko meitu. Esmu ieguvusi arī sākumskolas skolotājas specialitāti. Skolā strādāju jau no 1984. gada.

— Pastāstiet par ikdienas darbu skolā.

— Manā audzināšanā ir otrā klasīte, mācu viņiem visus mācību

priekšmetus, izņemot mūziku. Man ir ļoti laba klase, ārkārtīgi sirsnīgi bērni. Raksta man ļoti mīļas vēstules, kuras es saglabāju. Tās ir grūtiem brīžiem pārskirstīšanai. Varbūt ar bērnu rokām tapusi zīmīte nav tik pievilcīga, taču saturs ir vienreizējs: «Lai tev skaists, skolotāj, šis rīts, un visa diena izdodas brīnišķīga!» Nupat viņi man izgatavoja apsveikumu puķes formā, katrā ziedlapiņā ierakstīta kāda mana īpašība.

— Vai ar dzīvesbiedru iepazīnāties studiju gados?

— Mēs kopā mācījāmies Līvānos vidusskolā, tad arī sākām draudzēties. Mans vīrs Romvalds dzimis Dubnas otrā krastā iepretim Vanagiem. Esmu pārliecināta, ka nevarētu paveikt pat pusi no tā, ko daru, ja man mājās nebūtu sapratnes un atbalsta. Tam ir ļoti liela nozīme. Ja mana sirds būtu nomākta, es nevarētu no rīta braukt ar bērniem slidot un vakarā skriet uz kursiem. Taču tagad to varu, jo zinu, ka bērniem mājās būs vakariņas, un viss būs kārtībā.

— Pastāstiet, kādas intereses ir jūsu bērniem?

— Vecāko meitu sauc Kristīne, viņa patlaban mācās Daugavpils mūzikas koledžā. Viņas aizrauša-

nās ir mūzika, Kristīne vēl joprojām darbojas «Ceiruleiti» un spēlē vijoli Daugavpils Pedagoģiskās universitātes kapelā «Laimas muzikanti». Kristīne spēlē arī Daugavpils kamerorķestrī, šogad viņai ir līgums ar Daugavpils teātri, viņa muzicē izrādē «Zagli».

Dēls Edgars mācās Līvānu ģimnāzijas 10. klasē, viņa intereses ir ļoti daudzpusīgas, īpaši saista ģeogrāfija. Tas dēlam laikam ir no tēta, jo arī manam vīram ģeogrāfija vienmēr patikusi. Mūsu mājās visnolietotākā grāmata ir enciklopēdija «Planēta», to bērni gandrīz vai no galvas zināja – tik bieži kopā ar tēti bija šķirstījuši un lasījuši. Edgars aizraujas ar sportu, darbojas «Ceiruleiti» spēlē akordeonu. Dēls mūzikas skolu ir beidzis divas reizes – klarinetes un saksafona klasī, — pie tam, bez vecāku pamudinājuma. Savu nākotni ar mūziku gan viņš šobrīd saistīt negrib.

Jaunākā meita Agnese mācās 6. klasē, arī viņa darbojas «Ceiruleiti», un patiesībā tas ir ļoti jauki, ka folkloras kopā darbojamies visa ģimene. Tajās reizēs, kad uz koncertiem netieku es, manā vietā var aizbraukt vīrs vai bērni. Arī vīram mūzika nav sveša, viņš spēlē akordeonu un ģitāru.

— Vai atliek laika aizrauties arī ar kaut ko citu, izņemot mūziku, folkloru?

— Patiesībā tā jau arī ir mana lielākā aizraušanās. Šī darbošanās noteikti neaprobežojas tikai ar jēdzienu «algots darbs», jo ti gadījumā es nevarētu veltīt tam gan darba dienas, gan brīvdienas. Mums ir dzīvas ģimenes tradīcijas, piemēram, Ziemassvētku vakarā visiem sabraukt vecāku mājās. Lai arī cik aizņemti mēs būtu, kaut uz mazu brītiņu visi esam kopā. Laukoš man ir savs senlietu muzejs, tur savāktas senlaicīgas mēbeles, pūra lādes un citas lietas. Ziemassvētkos ierasta lieta ir «Ceiruleiša» balle, kad bērni sanāk kopā ar vecākiem.

— Vai ir rakstura īpašības, no kurām jūs gribētu tikt vaļā?

— Sirds dziļumos es noteikti neesmu čakla, taču, ja kaut kas ir jāzieda, es to tomēr izdaru, tādēļ šī nebūtu tā sliktākā īpašība. Ne patīk man dārzus ravēt, arī virtuvē saimniekot. Esmu samērā tiešs cilvēks, varu pateikt skarbi, taču nekad neturu naidu un dusmas sevī. Bet tā jau nav slikta īpašība, drīzāk – laba.

— Kādas atziņas un vadmotīvus jūsu dzīvei ir devusi latviešu folklorā, tautas tradīcijas?

— Dzīves filozofijas tautas dziesmās, folklorā netrūkst. Tikko kāds zēns no ģimnāzijas bija pie manis un lūdza palīdzēt atrast tautasdziesmu, kurā būtu ietverts arī sakāmvārds. Vai tad nav taisnība vārds: «Visi man labi bija, kad es pati laba biju. Visi mani naidīnieki, kad es naida cēlājiņa.» Ja ar šādu domu dzīvosim, tad pasaule mums apkārt noteikti kļūs gaišāka.

G.Kraukle

Piecdesmit divi gadi laika rakstā

Šonedēļ ir «Novadnieka» dzimšanas diena. 29. martā laikraksts (savulaik tā nosaukums bija «Leņina Karogs») atskatīsies uz piecdesmit diviem kopā ar saviem lasītājiem aizvadītiem gadiem. Mūsuprāt, tas ir daudz. 52 gadus turēt roku uz vēstures pulsa, precīzi kā hronistiem fiksēt notikumus, cerības, savu laiku. Šķirstot nodzeltējušās laikraksta lappuses, saproti, ka vēsture – tie esam mēs paši: tie, kas intervējuši, un tie, kas lūkojas pretī no fotogrāfijām un runā no avīzes lappusēm. Par ko rakstījām toreiz, pirms piecdesmit, divdesmit vai desmit gadiem mūsu kopējā laikrakstā?

Piecdesmitie gadi

✓ Lauksaimniecības arteļi «Sarkanā ausma» gatavojas pavasara sējai, šinīs dienās arteļa valde iegādājās 10 sedulkas, 58 pāri ādas dzenauktas, 10 iemauktus un 46 braucamos lokus. (1953. gada 21. janvāris)

✓ Jānis M. un Nikolajs M. no 1949. gada sistemātiski nodarbojas ar spekulāciju. Viņi iepirka lopus no iedzīvotājiem un Leņingradā pārdeva par paaugstinātām cenām. Viņi nozaga 5 govus un 2 aitas, ko arī pārdeva. Tautas tiesa izskatīja krimināllietu un sodīja abus apsūdzētos uz 10 gadiem labošanas darbu nometnē ar visas mantas konfiskāciju.

✓ Līdz pat šai dienai Preiļos ir iekārtota iebraucamā vieta un zirgi stāv, kur pagadās. Dienā un it sevišķi tirgus dienās visur zirgu pārpildīts. Līdz ar to aug arī netīrumu kaudzes pilsētā.

✓ Sieviete, kas kapitālistiskajā iekārtā bija apspiesta un beztiesīga, padomju valstī parādīja sevi kā īstu savas zemes saimnieku, aktīvu komunisma cēlāju. Kolhozniece, daudzbērnu māte Tekla M., neskatoties uz to, ka viņai ir 7 bērni un 2 no tiem ir mazi, pirm lauku darbos izstrādāja 400 izstrādes dienas. (1953. gada 8. marts)

✓ Molotova vārdā nosauktā kolhoza 11. un 20. maijā neieradās kino. Sapulcējušies kolhoznieki bija spiesti iet mājās, neskatījušies filmas. Preiļu kinofikācijas direktoram jāizbeidz šāda skatītāju apmācīšana. Jāpadomā arī par to, lai pavasara darbu periodā demonstrētu rāk tādas filmas, kas mobilizē kolhozniekus uz darba ražības celšanu. (1953. gada 24. maijs)

✓ Pārtikas veikalā nr.3 pārdevēja Rēzeknes ielā, Preiļos preces iesaiņo netīros papīros un viņas baltais virsvalks no ilgas nemazgāšanas ieguvus melnu nokrāsu. (1954. gada 10. aprīlis)

✓ Pēc saraksta ārstam ķirurģam pieņemšana sākas 10.00, bet vēl 11.00 ārsta nebija. Slimnieki gaidīja, bet ārsts Golubjevs neieradās. Parādījās ārsts ginekologs. Viņu arī izlūdzās registratore pieņemt ķirurģiski slimos, kuri par to bija priecīgi un pateicīgi. (1954. gada 31. jūlijā)

✓ Silajānu slimnīcā slimniekus traucē tas, ka bez jebkādiem aizrādījumiem dienu un nakti var ierasties nepiederīgas personas. Medmāsas bieži vien bez ārsta atļaujas pamet slimos un aiziet uz dejām. (1955. gada 24. jūlijs)

✓ Preiļos vajadzīgs savs novadpētniecības muzejs. Par muzeja celtni varētu izvēlēties arhitektoniskā ziņā interesanti izveidoto grāfu Borhu kapliču pie parka. (1955. gada 28. decembris)

✓ Preiļu 1. vidusskolā izsludināts konkurss par labāko klasi. Skolotāji raugās, lai visi skolēni apmeklētu skolu, nenosebotu stundas, ierastos formas tērpos, pionieri klabautos, lai nerunātu pācēlā balsi, nestaigātu rokām kabatās, saspraustiem bikšu galiem, lai mājas darbus neizpildītu skolā pirms stundas, līdzī panemto maizi ēstu lielajā starpbrīdī. (1955. gada 25. novembris)

Sešdesmitie gadi

✓ Preiļos nodota ekspluatācijā jauna un moderna slimnīca ar plašām palātām, centrālapkuri, gaismas un skaņu signalizācijas sistēmu. Slimnīcā ir 120 vietas, labiekārtota dzemdību nodaļa, 3 operāciju zāles, elektrokardiogrāfijas kabinets, paplašināts rentgena kabinets, plaša bioķīmiskā laboratorija, kabinetos uzstādīta moderna aparatūra. Jaunajā slimnīcā gandrīz divkārtējais medicīnas darbinieku, kā arī ārstu skaits. (1963. gada 19. maijs)

✓ Ja lini noplūkti, vajag tos iemērt. Bet kur? Protams, mārkos. Bet, ja to nav? Vajag izrakt. Bet tāds darbs prasa laiku. Vai nav labāk linus iemērt upē? Tas nekas, ka zivis aizies bojā. Ka govis nebūs, kur padzirdīt. Tā rīkojas kolhoza «Krasnij Oktjabrj» 3. un 4. brigādē, kur sākuši mērt linus Feimankas upē. Tiešām atraduši «izeju». (1963. gada 10. augusts)

✓ Preiļu rajona tiesa izskatīja krimināllietu pret A.N., kura, strādādama par Preiļu bufetes vadītāju, krāpusi pircējus: konjaka vietā pārdevusi piparu rūgtu, bet maksu ņēma kā par konjaku. Sodīta ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu. (1963. gada 31. oktobris)

✓ Raiņa kolhozā pie jaunās kūts izrakts dīķis. Katru dienu pa tā stāvo nogāzi desmitiem reižu ar nēšiem plecos slaucējas mēro ap 300 m ceļu līdz kūtij. Lai padzirdītu savas desmit brūnaļas, katrai lopkopei dienā jāpienes 40 spaini ūdens, ar smago nastu plecos kopumā jāizmēro 12 km. (1963. gada 21. decembris)

✓ Nesen nodibināts ateistu klubs Pieniņos, un organizējis pirmo vakaru. Kolhoza «Družba» ļaudis noklausījās lekciju «Lieldienu svētku izcelšanās un būtība». (1964. gada 26. marts)

✓ Preiļu tuvumā vienīgā vieta, kur peldēties, ir ūdens baseins blakus dzirnavām. Taču nav padomāts par šīs atpūtas vietas labiekārtošanu. Ja esi izpeldējies, tad jāiet mājās slāpjam drēbēm, jo nav kur pārgērbties. (1964. gada 6. jūnijs)

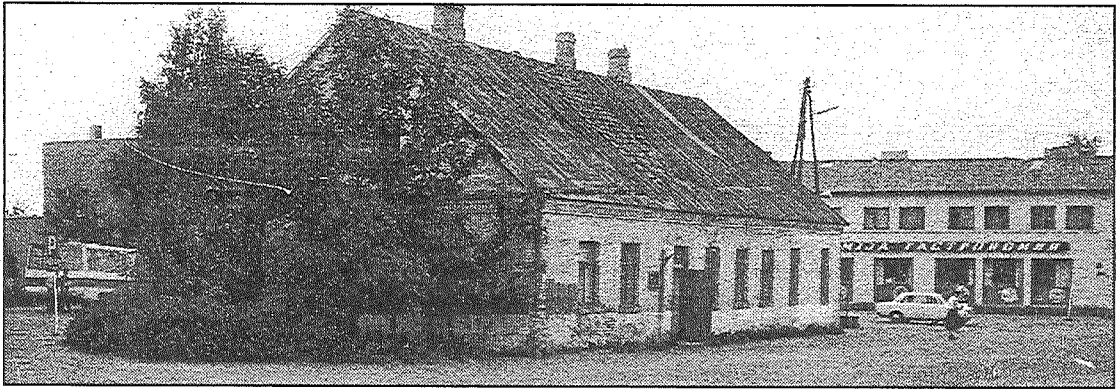
✓ Līvānu stikla fabrikā 36 ģimenēm dzīvokļos ierīkots ūdensvads un vannas istaba. Taču vislielākās ērtības sagaida tās ģimenes, kurām ierādīti dzīvokļi jaunajā 5 stāvu ēkā. Šeit visos dzīvokļos būs ūdensvads, centrālā apkure un gāzes plīts. (1965. gada 18. novembris)

✓ Augusta pēdējās dienās Aglonas internātskolas audzēkņi saņems lielisku velti – jaunu 4 stāvu ēku ar 330 vietām 500 cilvēkiem. Klašu komplektu skaits palielināsies līdz 15. (1965. gada 31. jūlijs)

✓ Gandrīz katru dienu no sovhoza «Aglona» piļu fermas uz Daugavpils gaļas kombinātu dodas smagi piekrautas mašīnas. Sākusies piļu piegāde valstij. Uz Daugavpili jau aizceļojuši 36 000 piļu. Aglonas piļkopji šogad savās sociālajās saistībās uzņēmušies sarāžot 500 t putnu gaļas. Pašlaik fermā atrodas 76 000 ūdens putnu. (1965. gada 15. maijs)

Septiņdesmitie gadi

✓ Kad Preiļu zivju veikalā ievēd

● Pašā Preiļu centrā, Tirdzniecības laukumā, kur tagad iekārtots zālājs, savulaik atradās laikraksta redakcijas ēka (attēlā), kuru nojauc astoņdesmito gadu vidū.

svaigas zivis, rindas strauji pieaug. Pārdevējs Prikulis tad veikli nosver pieprasīto zivju daudzumu, pasaka cenu. Kamēr pircējs skaita naudu, pārdevējs jau sver zivis nakošajam. Lieliska apkalpošana. (1970. gada 15. janvāris)

✓ Rajona kultūras nams noorganizējis pasākumu ciklu «Preiļi – mana darba, laimes un mīlas pilsēta». Reizi mēnesī rajona kultūras namā katrs darba kolektīvs organizē savu vakaru. Tā programmā jābūt iestādes izausgsmes hronikai albumos, labāko darba darītāju aprakstu albumi, ražojumu izstādes. Savā vakarā katra iestāde sniedz koncertu. (1970. gada 12. marts)

✓ Mūsu rajons ir viens no pirmajiem republikā, kur no ražošanas vai mājas telefona sava rajona abonentu varēs izsaukt jebkurā diennakts stundā bez telefonistu palīdzības (1971. gada 21. janvāris)

✓ Preiļu universālveikala audumu nodaļā liels pieprasījums pēc auduma «Lukss» un kostīmu drānām. Veikalā ir stikla vāzes, bet parasto šķīvju nav. (1971. gada 27. februāris)

✓ Šinī pusgadā apgūta un ieviesta ražošanā krāsainā fotografēšana. Krāsu foto darbosies svētdienās. Nopietni padomāts par foto pakalpojumu sniegšanu Preiļu civilstāvokļa aktu reģistrācijas birojā. Tos sniegs pēc jaunlaulāto vēlēšanās arī krāsainā fotogrāfijā. (1974. gada 21. decembris)

✓ Līvānu mežniecība uz Daugavpils rūpnīcu «Latgales konservi» nosūtījusi vairāk nekā 12 tonnu iesaldēto bērza sulu. Plāns pārpildīts, sulas iegūtas divās apriņķa nedēļās no Steķu meža bērziem, kurus paredzēts nožāgēt. (1979. gada 12. maijs)

Astoņdesmitie gadi

✓ Mūsu rajona medicīnu saimei piepulcējušies 24 jauni speciālisti. Desmit no tiem ir ārsti. Viņi strādās Aglonā, Ārdavā, Galēnos, Turkos, Līvānos, Preiļos. (1980. gada 22. novembris)

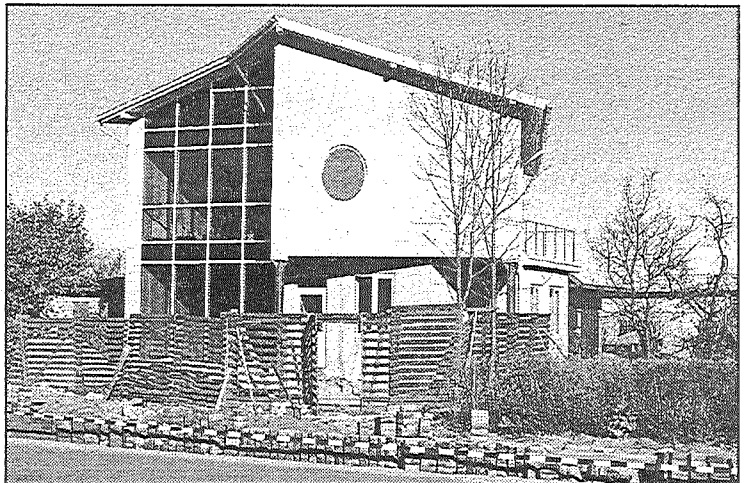
✓ Nodota ekspluatācijā Līvānu poliklīnikas ēka. Tā ir glīta un arhitektoniski interesanta celtnie. Jaunā veselības kalve ir stājusies darba ierindā. Tēraudstipru veselību izkalt un sargāt! (1985. gada 20. februāris)

✓ Kafējnīca «Daugava» Līvānos bija ista dzērāju pulcēšanās vieta. Tagad, kad, istenojot valdības un partijas lēmumu par žūpības un alkohola apkarotību, it visur izvērstā nesaudzīga cīņa pret kaitīgo netikumu, līdz nepazīšanai izmainījies arī kafējnīca «Daugava». Apmeklētājus tagad aicina uzraksts «Pankūkas». (1985. gada 17. decembris)

✓ Situācija ar olām ir sarežģīta. Diemžēl nav mūsu spēkos to izmainīt. Rajonam ir pieprasīti 8-9 miljoni olu gadā, taču republikas valsts plāna komisija tādu daudzumu neiedalīja. Oškālna kolhozam 2,6 miljoni olu jānosūta uz

● Šodien redakcija irē telpas nama Aglonas ielā 1 otrajā stāvā.

● Tuvākajā nākotnē redakcija pārcelsies uz savu māju Brīvības ielā 14.

Daugavpili. Savukārt mūsu rajona tirdzniecības darbinieki tās iepērk Daugavpilī un ved atpakaļ. (1988. gada 4. jūnijs)

✓ Līvānos 18. novembrī notika mītiņš, kas bija veltīts Latvijas valstiskuma 70. gadadienai. Pilsētas ūdenstorni uzvilka sarkanbaltsarkano karogu. Tā nav vēsturiskā karoga vieta, toties šajā vietā karogs tālu saredzams un droši pasargāts no netīrām rokām. Kamēr uz ielām dzirdamas replikas «Povesiļi etu trjapku» vai «Horošo, čto snajli», par to ir jāpadomā. (1988. gada 26. novembris)

✓ Republikā vērsas plašumā kooperatīvu kustība. Līdz 1. oktobrim valstī bija nodibināti 1612 kooperatīvi. Vislielākā grupa – 309 – sniedz iedzīvotājiem sadzīves pakalpojumus, 172 ražo tautas patēriņa preces, 28 sagādā un pārstrādā otrreizējās izejvielas. (1988. gada 27. oktobris)

Deviņdesmitie gadi

✓ Vasarā pilsētu veikalos vienmēr ir problēmas ar piena produktiem. Arī tad, kad piens ir, pircēji nevar būt droši par tā teicamu kvalitāti. Šovasar situācija Preiļos kvalosies – vairāki zemnieku saimniecību īpašnieki izteikuši vēlēšanos pienu taisnā ceļā nogādāt uz veikalēm. (1990. gada 24. maijs)

✓ Tagad lielākais deficīts ir benzīns. Bet, re, kā visi brauc. Tātad kaut kur jau tā manta ir pietiekamā

daudzumā, vajag tik mazu blatīņu nodibināt. Naudā vai graudā, bet maksā un brauc. (1991. gada 26. jūlijs)

✓ Grūti paredzēt, kas sagaida tos iedzīvotājus, kas dzīvo labiekārtotos dzīvokļos, bet viens gan ir skaidrs – par dzīvokli nāksies maksāt bārgu naudu. Pašam īrniekam vajadzēs apmaksāt arī santehnikas remonta darbus. (1992. gada 26. marts)

✓ Dāņu firma tieši ieguldīt naudu Preiļu pils restaurācijā nav gatava. Dāņi ieteikuši sākt valūtas piesaistīšanu ar Preiļu viesnīcas palīdzību. Plāns vienkāršs: no Dānijas atbraukušie mednieki dodas pamedīt mūsu rajona mežos, apmetas Preiļu viesnīcā un pateicībā par mūsu laipnību maksā skaidrā naudā. (1992. gada 10. marts)

✓ Deviņdesmitajos notikumam apsteidz cits citu: pārtrauc karstā ūdens padevi Preiļos, Riebiņos at-sāk darbu bērnu dārzs, jau 1997. gadā domnieki piedāvā Preiļus kā vienu no Trīsvaldīņu spēļu rīkošanas vietām 2001. gadā, par 4000 latiem tiek pārdots Leņina pieminēklis kādam interesantam no Lielbritānijas, runā par celulozes rūpnīcas celtniecību, ievēl 7. Saeimu, svin Preiļu 70. gadadienu un runā par Polikarpa Čerņavska muzeja tapšanu... Un tā turpināt var bez gala, jo notikumi laika rakstā nekad nepietrūks.

G.Kraukle

KOMUNISTISKĀ TERORA UPURU PIEMIŅA

Piemin genocīda upurus

Māras dienā — 25. martā — kā katru gadu arī šoreiz Preiļos pie pieminekļa politiski represētajiem pulcējās iedzīvotāji, lai pieminētu komunistiskā genocīda upurus. Klātesošos uzrunāja Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, aicinot neaizmirst latviešu tautas vēstures melnākās lappuses. Nekad nevienam nav izdevies iekarot Latvijas valsti, tas neizdevās fašistu karapulkiem un neizdevās arī sarkanajai armijai, teica Jāzeps Šņepsts. Un tad, saprotot, ka valsts ir stipra, bet tās nācija vēl stiprāka, notika šī deportācija, kurā Latvijas pilsoņi tika fiziski iznīcināti. Mēs varam tikai atcerēties šos cilvēkus, un mūsu pienākums ir palīdzēt un izrādīt cieņu visiem tiem, kas izgājuši moku ceļus, šodien vēl ir dzīvi un ar savu darbu turpina veidot Latvijas valsti, uzsvēra Jāzeps Šņepsts.

Preiļu rajona vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša teica, ka nav iespējams uzcelt tik lielu pieminekli, lai tajā ietvertu visas ciešanas un pazemojumus, ko izcietuši trimdā izsūtītie cilvēki. Jūs esat mums atstājuši mantojumu, ko nevar atsvērt ar visas pasaules zeltu, pie sirmajiem vīriem un māmuļiem vērsās Tekla Bekeša. Un tas ir — godīga cilvēka vārds, mīlestība pret darbu un mīlestība pret dzimteni.

Piemīnas brīdī skanēja dziesmas Preiļu neatkarīgās vokālās grupas izpildījumā. Pie pieminekļa goda sardzē stāvēja zemessargi, deģa sveces. Pēc svinīgajām uzrunām novada domes un citu iestā-

žu pārstāvji nolika ziedus. Ar pušķiņiem izsūtījumā uz mūžiem palikušo tuvinieku un draugu piemiņu godināja politiski represētie. Preiļu arodvidusskolā notika literāri muzikāla montāža «Pastāvēsim — padomāsim».

Baigā tautas iznīcināšanas statistika

Pirmajā okupācijas posmā Latvijā: 1940.-1941. gadā, kurš sekojošajā vācu okupācijas laikā ieguvis apzīmējumu Baigais gads, kopskaitā par upuriem kļuva 27 586 cilvēki, no viņiem — 8153 sievietes. No šiem cilvēkiem nogalināti 945, apcietināti un izsūtīti — 16 108, pazuduši vai apcietināti un pazuduši — 7410, pret savu gribu aizvesti — 3123.

Laika posmā no 1941. līdz 1945. gadam, kad Latvija bija vācu okupācijas varā, aptuveni 90 tūkstoši Latvijas pilsoņu kļuva par nacistu terora upuriem. Spaidu darbos uz Vācijas deportējam apmēram 33 tūkstošus Latvijas pilsoņu. Neņemot vērā 1907. gadā Hāgas konvencijā paredzēto aizliegumu mobilizēt okupētas teritorijas iedzīvotājus tiešai karadarbībai, vācu okupācijas iestādes iesauca savā armijā 148 tūkstošus Latvijas pilsoņu, no kuriem apmēram 80 tūkstoši gāja bojā karā dažādos frontes iecirkņos vai kara gūstekņu nometnēs.

Latvija Otrā pasaules kara gados zaudēja ap 400 000 iedzīvotāju (18-20 procentu). Šis rādītājs, tāpat kā Polijā un Baltkrievijā, kur arī gāja bojā ap 20 procentiem iedzīvotāju, ir augstākais Eiropā un pasaulē.

Piespiedu ceļā bez cerībām atgriezies

Vārkavas pagastā no Čukuru sādžas 1949. gadā izvesta Sinķeviču ģimene: Pēteris, Donats, Veronika, Olga, Tekla, Veneranda un Lūcija Dzintra, kuras vārdam pretī arhīva ziņās ir dzimšanas gads — 1949. No Vārkavas pagasta deportēti 213 cilvēki. No Rudzātiem 25. martā piespiedu ceļā devies Ivans Svarinskis ar savu ģimeni: Ivanu, Kunigundu, Helēnu, Imantu, Jevgēniju, Vitāliju. Ivana dzimšanas gads ir 1875., Kunigundas — 1886. gads, bet dzimtas jaunākajam loceklim Vitālijam ir bijuši tikai deviņi gadi. No Rudzātu pagasta izvesti 137 cilvēki. Aglonas pagasta Garlišku sādžas iedzīvotājas Tekla un Bronislava Pīzeles Omskas apgabala Isīkūlas rajonā mirušas. 66 gadus vecā Tekla tūlīt pēc ierašanās — 1949. gada 15. aprīlī, Bronislava, kurai izvešanas brīdī bija 30 gadi, mirusi 1950. gada 26. martā, ar salauztu sirdi un sabeiģtu veselību gadu pēc drausmīgās dienas, kad šķirta no tēva mājām. No Aglonas pagasta izvesti 127 cilvēki. No Preiļu pagasta — 179, no Līvānu pagasta — 298, un tāpat simtiem nelaimīgo no visiem pārējiem pagastiem.

● Piemīnas brīdī Preiļos pie pieminekļa komunistiskā terora upuriem, atceroties 1949. gada 25. martā notikušo iedzīvotāju masveida deportāciju. Foto: M. Rukosujevs

1944.-1945. gadā sākās to personu aresti, sodīšanas un izsūtīšanas, ko apvainoja sadarbībā ar vācu fašistiskajiem ieburcējiem. Nav zināms, cik cilvēku tika arestēti un izsūtīti uz filtrācijas nometnēm. Dažkārt kopskaitu līdz 1945. gadam vērtē ap 38 000-40 000, bet citi vēsturnieki pirmajos pēckara gados arestēto un deportēto kopskaitu rēķina ap 40 000-50 000 cilvēku. Šis pēckara apcietināšanas akcijas ilga līdz pat 1949. gada masveida deportācijām, kuru laikā faktiski sākās latviešu zemniecības likvidācija.

LPSR Ministru padome 1949. gada 17. martā izdeva lēmumu, ar kuru noteica, ka izsūtāmas 10 000 zemnieku ģimenes. Tās dzelzceļa stacijās tika ievietotas 33 ešelonus

ar lopu vagoniem. Katrā no ešeloniem izvietoja 660 ģimenes, apmēram 1300-1400 cilvēkus.

Bez tiesas sprieduma uz Sibīriju tika izvests 43 231 cilvēks. Vēsturnieki rēķina, ka pēckara gados Latvija zaudēja apmēram 4-5 procentus iedzīvotāju. Nevar aizmirst, ka 1944. gadā bēgļu gaitās uz rietumiem devās apmēram 200 000 Latvijas pilsoņu, kas baidījās no komunistiskā terora.

Terors turpinājās arī pēc 1949. gada zemnieku masveida deportācijas. No 1950. līdz 1951. gadam notika Latvijas inteligences, kā arī tā saukto pretvalstisko elementu aresti un ieslodzīšana. Kopumā vēsturnieki laika posmā no 1940. līdz 1954. gadam izdala desmit baigos gadus, bet visā okupā-

cijas laikā līdz 1991. gadam komunistiskais režīms ir iznīcinājis, deportējis un aizdzinis trimdā aptuveni 0,5 miljonus Latvijas pilsoņu. Latviešu ipatsvars Latvijas iedzīvotāju vidū samazinājās no 80 procentiem 1940. gadā līdz aptuveni 50 procentiem 1995. gadā.

Tāda ir šī baigā statistika par okupētās zemes iedzīvotāju iznīcināšanu vai izsūtīšanu uz vietām, kur viņiem ir maz iespēju izdzīvot ekstrēmās apstākļos. Ar apbrīnojamu izturību un sīkstumu Latvija ir izturējusi 20. gadsimtu, cerot uz humānām starptautiskām attiecībām 21. gasimtā.

Sagatavoja L. Rancāne
(Deportētās ģimenes minētas, izmantojot represēto sarakstu žurnālā «Latvijas arhīvs», 1995., n.

Pirms doties uz tiesu, prasiet padomu advokātam

Daudzos gadījumos mūsu nepatīkšanas un problēmas rodas nezināšanas dēļ. Taču no tā visa varētu arī izvairīties, ja mēs nebaidītos zaudēt savu «visgudrīša» reputāciju un neskaidrās situācijās lūgtu palīdzību juristiem.

Preiļos apmeklētājus konsultē zvērinātās advokātes Agnese Sevastjanova un Lilija Kalniņa. Ar kādiem jautājumiem visbiežāk pie advokātiem griežas cilvēki, lūdzām pastāstīt Agnesi Sevastjanovu.

— Esmu pārliecinājusies, ka daudz neskaidrību ir parādū piedziņas lietās. Cilvēki nezina, ka ar lieciniekiem nevar pierādīt nevienu naudas darījumu. Par naudas saņemšanu vai atdošanu vajadzīgs dokuments, uz kura būtu attiecīgo personu paraksti.

Pašlaik Preiļos ir daudz lietu, kas saistītas ar izlikšanu no dzīvokļiem par parādiem, kad nav maksāts par ūri, siltumu un citiem komunālajiem pakalpojumiem.

Šogad stājušās spēkā izmaiņas likumā «Par dzīvojamo telpu ūri». Šajā likumā būtiskākais ir tas, ka cilvēkus nevar izlikt no dzīvokļa bez dzīvojamās platības ierādīšanas. Tas attiecas uz invalīdiem, pensionāriem un ģimenēm ar ne-

● Zvērinātās advokātes Agnese Sevastjanova un Lilija Kalniņa ir pārliecinātas, ka juridiska rakstura problēmu būtu daudz mazāk, ja cilvēki laikus lūgtu padomu profesionāļiem. Foto: M. Rukosujevs

pilngadīgiem bērniem. Ja šīs personas ir izliktas no dzīvokļa ar tiesas spriedumu līdz 2002. gada 1. janvārim, tad sprieduma izpilde ir apturēta līdz brīdim, kamēr pašvaldība ierādīs citu dzīvošanai derīgu platību.

Bieži ir gadījumi, kad cilvēki nezina vai arī nepievērš uzmanību tam, ka, pirms parakstīt kādu līgumu, vispirms uzmanīgi jāizlasa līguma teksts. Citādi tiek parakstīti muļķīgi līgumi, bet pēc tam

vairs neko nav iespējams izmainīt. Nav ieteicams parakstīt līgumu, kurā noteikts, ka strīdu izskata šķīrētāja. Būtiski ir tas, ka šķīrētāja spriedums nav pārsūdzams, pat ja tas pieņemts nelikumīgi. Šķīrētāja dokumenti ir slepeni, nav pieejami atklātībai un šķīrētāja sēdes ir slēgtas. Preiļu rajona iedzīvotājiem tuvākā šķīrētāja darbojas Daugavpilī.

Pat advokāti nezina un nevar zināt pilnīgi visus likumus. Pie-

mēram, sociālās apdrošināšanas jautājumos labāk iesaku pēc konsultācijām griezties Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā. Arī civiltiesiskajos strīdos pilnīgas konsultācijas jums nevarēs sniegt policijas un prokuratūras iestādes. Tāpēc aicinu nekautrēties un neskaidrību gadījumos lūgt advokāta padomu, ja arī uzreiz nevarēsiet sniegt izsmeļošu atbildi, tad varēsiet to saņemt vēlāk.

Zvērināta advokāte Lilija Kalniņa:

—Pie advokātiem bieži griežas cilvēki, kas savā starpā noslēguši līgumus vai darījumus bez iepriekšējas konsultācijas ar juristiem vai advokātiem. Līgumos nav atrunāti visi nepieciešamie un likumos paredzētie nosacījumi, tādēļ izpildes laikā radušies pārpratumi un neskaidrības, kuras atrisināt jau ir problemātiski — ir jāsniedz prasības pieteikums tiesā.

Pēc mantojuma tiesību apstiprināšanas reizēm gadās, ka radnieki nevar sadalīt mantojumu. Katrs tiesas spriedumu saprot pa savam. Lai neviens nejostos zaudētājs, tādos gadījumos aizstāvam viņu intereses tiesas sēdēs vai sniedzam juridisku palīdzību, lai līdz tiesas procesam nenonāktu.

Advokāta darbā nācies secināt,

ka mūsu iedzīvotāji diemžēl ir visai maz izglītoti juridiskajos jautājumos. Ja gadās iegriezties tiesā, palūdziet bukletus no sērijas «Zini savas tiesības». Tajos vienkārši un labi saprotamā valodā izklāstīti sabiedrības rīcības un atbildības aspekti. Taču ne jau visiem ir iespējams apmeklēt tiesu, tāpēc ar izmaiņām likumos var iepazīties arī preses izdevumos. Visvairāk dokumentu ir publicēts «Latvijas Vēstnesī», kas pieejams bibliotēkās.

No savas pieredzes atceros, ka vēl pirms gadiem desmit populāras bija vispārīgizglītojošās lekcijas juridiskajos jautājumos gan pašvaldību darbiniekiem, gan grāmatvežiem un uzņēmumu vadītājiem. Lasījām lekcijas darba kolektīvos, informējām vietējās radio raidījumos. Tagad ir lietas, par kurām informāciju ar lielu nokāvēšanas saņem pat advokāti.

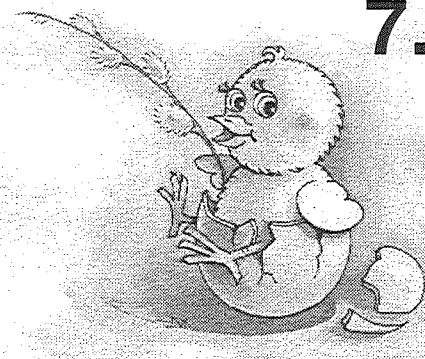
Ir gadījies uzklaut cilvēkus, kuri ir zaudējuši tiesā, lai gan juristiem bijusi reāla iespēja palīdzēt. Iemesls viens — finansiālo problēmu dēļ vienošanās ar advokātu vai licencētu juristu nav noslēgta. Jāatceras, ka tiesai nav pienākums meklēt pierādījumus, bet gan tos tikai novērtēt.

L. Kirillova

Naaizmērstami palyka Leldīnu reiti, kod vēl pyrms reita ausmas vysi apkōrtnes ceļi dōrdēja nu rotim un mudžeja nu cylvāku plyudim ceļā uz bazneicu, kas steidzēs gon kōjom, gon jōšus uz zyrgim. Lai ūjemtū sev lobōku vītu bazneicā un zyrgu nūvītnei.

(P.Zariņš)

Lieldienu izstāde «Ezerzemē»

No 21. marta līdz 10. aprīlim Preiļos kinoteātrī «Ezerzeme» darbojas no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājumiem veidotā Lieldienu izstāde.

Raibu mešu, raibu aužu, Lielasdienas gaidīdama, kad atnāca Liela diena, Raibu vilku mugurā.

Vidū starp ziemas un vasaras saulgriežiem

Lieldienas ir prieka svētki, jo tie no senseniem laikiem nozīmē gaismas un dzīvības uzvaru pār tumsu un nāvi. Senlatviešiem tie bija pavasara saulgriežu svētki, kad diena un nakts ir vienādā garumā un tika svinēti vidū starp ziemas un vasaras saulgriežiem. Šo svētku svarīgākās ierašas saistījās ar saules sagaidīšanas un aizsardzības maģiju: olu krāsošanu un ripināšanu, uguns rituāliem, ūdens procedūrām, šūpošanos un dziedāšanu. Tika darīts viss, lai palīdzētu dabas atmodas procesiem.

Ienākot kristīgajai ticībai Latvijā, Lieldienas ieguva citu nozīmi. Tās ir viena no galvenajām dienām baznīcas liturģiskajā gadā – Kristus augšāmcelšanās svētki, ar ko noslēdzas septiņas nedēļas ilgušais gavēņa laiks un Klusā nedēļa. Garajā baznīcas pastāvēšanas vēsturē ir izveidojušās dievkalpojumu ceremonijas, lūgšanas, darbības un likumi, kādas tiek izpildītas, lai veicinātu publisko ēva godināšanu. Gavēņa laikā un Lieldienās tiek izmantota ūdens, pūpolu, ēdiena un uguns svētišana un arī speciālu Lieldienu laika dziesmu dziedāšana. Latgalē šie svētki ir apvienojušies un jau gadsimtiem ilgi veido savdabīgu pilnību.

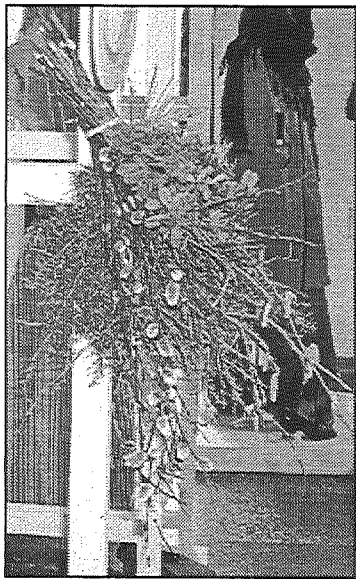
Izstādes veidošanā izmantotas Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājuma pastkaršu, tekstiliju, grāmatu, priekšmetu, mākslas darbu un fotogrāfiju kolekcijas. Lielākā izstādīto priekšmetu daļa datējama ar 19. gadsimta beigām un 20. gadsimta pirmo pusi. Tie ir mūsu vecmāmiņu un vecvecmāmiņu dzīves gadi.

Latgalei raksturīgais

Priekšmeti atlasīti, ievērojot šādus principus: to pielietojums saistīts ar Lieldienu laiku, tie ir raksturīgi Latgalei un attiecīgajam periodam, ir laikmetu un vidū raksturojoši un atbilst izstādes iecerai.

Izstādē parādīti Lieldienu simboli: olas, to krāsošanas trauki, šūpoles, ko simboliski veido tautiskās jostas, apsveikuma kartiņas. Centrālā vieta ierādīta ar baznīcas svētkiem saistītajiem priekšmetiem – lūgšanu grāmatas, rožukronis, Lieldienu svētijamās maizes kulīte un sievietes svētku apģērbs.

Pagājušajā gadsimtā darba tikums bija ļoti augstu vērtēts. Ar lielu rūpību un daļuma izjūtu veidots ikviens darinājums, sākot no

● **Lai pāršana Pūpolu svētdienā būtu «ista», jāņem žagari no deviņiem kokiem — priedes, egles, paegļa, trejādiem kārklēm un trejādiem lapu kokiem.**

austas ceļu jostas līdz koka spainim vai goda mētelim (burnasam). Tie ir apbrīnas vērti un var kalpot par darba mīlestības, pacietības, vienkāršības un skaistuma paraugu arī mūsdienu cilvekiem.

Par pūpoliem un olīvām

Kristiešiem svētdiena pirms Lieldienām ir Pūpolsvētdiena, bet citās valstīs šī diena saistās ar citiem augiem, kam ir līdzīga nozīme. Itālijā šo svētdienu sauc par olīvu dienu, Francijā – par bukusa dienu. Bet gandrīz visur šajā dienā veido īpašus godības puškus – no ziediem, augļiem un ogām, pat no riekstiem un sūnām.

Pūpolu svētdienā notiek pāršana ar pūpoliem, novēlot veselību. Lai pāršana būtu «ista», jāņem žagari no deviņiem kokiem – priedes, egles, paegļa, no trejādiem kārklēm un trejādiem citiem lapu kokiem.

Lieldienu sestdienā — visi uz pirti

Pirti latvieši gāja bieži, īpaši pirms svētkiem. Latvijā 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā pirts uzglabājusi pirmatnējo iekārtu: krāsni bez dūmu novada, kas sakrauta no nelieliem akmeņiem bez javas. Kad pirts izkurināta, uz sakarsētiem akmeņiem «met garu», uzlejot ūdeni. Pirts telpai cieši griesti, dēļu vai šķeltu koku grīda, guļkoku sienā izcirsts mazs lodziņš. Pirts celts ūdens tuvumā, attālāk no citām ēkām, jo tās bija ugunsnedrošas.

Pirts senajiem latviešiem bijusi pa daļai svēta vieta – Māras istabiņa, pa daļai arī tāda, kur slēpjas ļauni gari. Tai bija liela nozīme tautas veselības kopšanā un dziedniecībā. Pirts svētumu redzam bijībā, ar kādu nāk uz pirti, kā tur pieklājīgi izturas, pateicas visiem, kas pirti kurinājuši, ejot ārā, uz lāvas atstāj slotu un ūdeni, lai tur

● **Baznīcā ejamā jeb goda kārta — no veltas vadmalas darinātais burnass, vadmalas svārkis, kā arī sieviešu kurpes un galošas. Burnass piederējis Teklai Casno no Jasmuižas pagasta Pastoru sādžas, bet kurpes un galošas preilliete Helēna Caica pirkusi 30. gados tirgotāja Taragina veikalā.**

mazgātos Māra, Laima, svētās meitas.

Pirti daudz ko nevar darīt. Kas pirti nolaiž ūdeni, tam rokas svīst. Kas pirti blusas kauj, tas visu savu laimi nomaitājis. Ja svilpo, atsauc velnus. Pirti nedrīkst arī aplam smiet, pārāk plāpāt, jābūt nopietnam kā baznīcā.

Pirti gāja arī dzemdēt, jo ticēja, ka te dzīvo Laima, kas palīdz dzemdētājai. Trīs dienas pēc dzemdībām vājniece vesta uz pirti, kur to izsildīja un nosēja ap vidukli ar zīda lentu, prievītes atstājot ziedam kopā ar naudu Pirts mātei. Pirti mielo veļus, kāzās jaunā sieva pirti met ziedu, tā tiek izmantota dažādu slimību ārstēšanai.

Daudz dziedniecisku īpašību piemīt arī pirts slotai. Ir saglabājis daudz pirts vārdus, kādi jāizrunā mazgājoties un peroties. Pirti ejot, saka «Mazgā, pirtiņ, māmiņa, mani tīru un baltu no visa kā!», perot var teikt «Lai Dievs dod kājiņām, rociņām veselību!», «Cik slotiņai lapiņu, tik laimes dieniņu!» u.c.

Ola — būtiskākais Lieldienu simbols

Lieldienās olas ir galvenais cienātais ēdiens. Jau kopš tālas senatnes ola uzlūkota par jaunās dzīvības brīnumu. Ola ir arī pasaules modelis. Ar olām maksāja

● **Izstādē aplūkojami vērtīgi lūgšanu grāmatu eksemplāri — «Pilneīga potieru gromota», kas piederējusi kinorežisora Jāņa Streiča vecmātei Veronikai Žiharei, kā arī 1912. gadā Aloiza Broka izdotā lūgšanu grāmata «Aglyunas zvaigzne».**

● **Pēc olu krāsošanas un baznīcā iešanas Latgales puīši un meitas devušies šūpoties. Mugurā noteikti tika vilkta spilgtākā un skaistākā kārta, bet pagājušajā gadsimta 40. gados meitas ap galvu sēja jau veikalā pirktus zīda lakatus.**
Foto: M.Rukosjuvs

par šūpošanu, ar tām mainījās, dāvināja, spēlēja dažādas spēles. Arī sišanās ar olām ir viena no tādām, patiesībā – maģiskām spēlēm, kam piedēvēja pat nākotnes paredzēšanas spēju: kurš vairāk olas sasit ar savējo, tas ilgāk dzīvos un tam viss izdosies. Arī olu dāvināšana to visu ietver tikai vēlējuma formā – lai dzīvotu, būtu laimīgs, veselīgs un auglīgs. Vēlējums nedrīkstēja būt viltots. Ja atklāja, ka kādam ir ar sveķiem pildīta ola, tad tam parasti sīta ar kulaku pa degunu. Tādus viltniekus allaž varējis pazīt pēc sarkanajiem deguniem.

Olu krāsošana ir īpaša lietišķās mākslas nozare, kurā varam saskatīt katras tautas un arī katra cil-

vēka mākslas izjūtu un gaumi. Mūsu senči olas krāsoja sīpolu mizās, bērzu lapās, kumelišu, mētru, zaļo sūnu vai zaļo rudzu zelmeņa novārījumā.

Līdz Lieldienām vīriem bija jāizdara meža darbi, vecākajiem vīriem bija jāsalabo visi vasaras darba rīki, bet sievietēm jāpabeidz rokdarbi – audumi, izšuvumi, tamborējumi.

Šūpoles, līgotnes, aires...

Šūpoļu kāršana un šūpošanās pieder pie galvenajām Lieldienu ierāzām. Kā nu kur to dēvē – šūpoles, līgotnes, līgavas, līgačas, aires. Arī šūpošanās tradīciju pamatā ir sens maģisks raksturs. Visvairāk tas saistīts ar auglības veicināšanu nākamajai vasarai un rudeni. Par to liecina kaut vai tas, ka pirmos ceņšas izšūpot saimnieku un saimnieci. To apliecina arī daudzi ticējumi, ka, piemēram, šūpoles nedrīkst apturēt, bet tām jāapstājas pašām, citādi mieži vai līni kritīs veldrē; jo augstāk lido šūpoles, jo garāka aug labība un līni. Šūpošanās rituālam tiek piedēvēta arī šķīstīšanās nozīme un dziedinātājspēka īpašības.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieces aicina apmeklēt Lieldienu izstādi. Īpaši gaidīti būs skolas vecuma bērni, kuriem pēc Lieldienām kinoteātrī «Ezerzeme» tiks rīkotas arī dažādas spēles, piemēram, olu ripināšana.

L.Kirillova

REKLĀMA REKLĀMA

-15%
visām precēm

Tikai līdz 14. aprīlim
katrs šī kupona uzrādītājs saņems
15% atlaidi Neļss veikalā
Rēzeknē, Jupatovkas ielā 9,
tāl. 46 31387. Veikals atvērts
d.d. 8.00-19.00 s. 9.00-15.00
sv.10.00-13.00

IZGLĪTĪBA

Preiļu 1. pamatskola un tās pamatizglītības programma akreditēta uz maksimālo laiku – sešiem gadiem, šādu informāciju «Novadniekam» sniedza rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis, kas darbojas skolu akreditācijas komisijā. Akreditēšanas process ilgst divas nedēļas, un tā ilgums nav atkarīgs no skolu skaita. Tāpēc lielās skolās, kāda ir Preiļu 1. pamatskola, komisijas darbs bijis ļoti saspringts. Komisijas locekļi piedalījušies 81 mācību stundā, kā arī vērtējuši skolas darbību pēc visiem kritērijiem, kas noteikti akreditēšanas nolikumā. Komisija pārbauda vadības un administrācijas darbu, vērtē, ka tiek organizēta obligātās izglītības ieguve, atbilstību sanitārajam stāvoklim, telpu piemērotību, skolu ēdināšanu un citas lietas. Saskaitot iegūto punktu skaitu, var novērtēt kopējo

skolas darba līmeni: augsts, labs, pietiekams. Par iegūto augstāko vērtējumu skolu akreditē uz maksimālo laiku.

Tikpat augstu vērtējumu saņēma arī Galēnu un Dravnieku pamatskolas, kurās akreditācija tika veikta šajā mācību gadā. Preiļu rajona vakara (maiņu) vidusskola akreditēta uz četriem gadiem. Līdz mācību gada beigām paredzēts veikt akreditāciju Preiļu Valsts ģimnāzijā, Aglonas internāģimnāzijā un Jaunsilavas pamatskolā.

Akreditācijas komisiju vada izglītības valsts inspektors rajonā Jānis Lozda, tajā iekļauti rajona izglītības pārvaldes darbinieki Andrejs Zagorskis, Dzintra Šmukste, Valentīna Karpušenko, Tekla Mukāne.

L.Rancāne

Ar Vācijas Bērnu fonda atbalstu Rudzātos cels jaunu internāta māju

Rudzātu speciālo internātskolu pagājušajā nedēļā apmeklēja plaša delegācija no Vācijas. Šīs vizītes gala iznākums bija konkrēta vienošanās, ka ar Vācijas Kristīgā bērnu fonda materiālo atbalstu Rudzātu speciālās internātskolas vajadzībām tiks uzbūvēta jauna internāta māja. Tā būs centrālā ēka ciematā, kuru tuvākajos gados paredzēts uzcelt skolas apkārtnē, un kurā paredzēti mūsdienīgi apstākļi bērnu sadzīvei, kā arī darba iemaņu apgūšanai un darbam.

Sponsori tik vērienīgu būvdarbu veikšanai sameklēti ar Latvijas Bērnu fonda atbalstu, kura prezidents Andris Bērziņš pēdējo gadu laikā ir veicis mērķtiecīgu darbu šīs skolas audzēkņu sadzīves apstākļu uzlabošanai. Ar fonda gādību veikta Eiropas standartiem atbilstoša rekonstrukcija pie skolas esošā vecā mājā, un tagad lieliskās telpās, kurās ir vismodernākās iekārtas, pēc mācībām uzturas 15 bērni.

Latvijas Bērnu fonds, meklējot sponsorus līdzīgu māju būvēšanai, kas vajadzīgas, lai arī pārējiem internātskolas bērniem būtu mūsdienām atbilstoši sadzīves apstākļi, jo pagaidām pārpildītās internāta istabiņas atrodas skolā līdzās klasēm, nodibinājis kontaktus ar līdzīgu fondu Vācijā. Gada laikā iepazīšanās un sakaru uzturēšana virzīta uz konkrētu mērķi, tapis projekts nama celtniecībai, un šī, pagājušajā nedēļā notikusī vizīte Rudzātos bija galīgā «jā» vārda pateikšana no vāciešu puses.

Diena bija priecīgs notikums visiem skolas darbiniekiem, direktorei Guntai Jaudzamai, rajona padomes vadošajiem pārstāvjiem, kas ieradās skolā, — Ainaī Pastorei un Visvaldim Gercānam, Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētājam Jānim Zepam, Latvijas Bērnu fonda viceprezidentei Vairai Vucānei, fonda patronesei Ainaī Ulmanei un, protams, fonda prezidentam Andrim Bērziņam, kas par kontaktu dibināšanu ir rūpējies visvairāk. Arī skolas bērniem, kuri no notiekošā mazko saprata, bet vairāk interesējās par svešajiem onkuļiem un tantēm kā par ciemiņiem, labprāt rāpās viņiem klēpi un sajūsmināti tautāja un spaidīja viesu fotoaparātu slēdzus. Dejoj un dziedāt spējīgie audzēkņi bija gatavojuši nelielu koncertu, ciemiņi aplūkoja arī bērnu darinātos rokdarbus, apmeklēja darbnīcas, kurās ar samērā novecojušām iekārtām audzēkņi iemācās strādāt dažādu koka darbus un ar dažādiem pašgatavotiem priekšmetiem sekmiģi piedalās līdzīga rakstura skolu valsts mēroga izstādēs. Vācu delegācija izrādīja dziļu interesi par visām skolas dzīves norisēm,

● Svarīgs brīdis Rudzātu speciālajā internātskolā. Pie sarunu galda Latvijas Bērnu fonda un Vācijas Kristīgā bērnu fonda (ceturtais no labās – Vācijas Kristīgā bērnu fonda menedžeris Jorns Zieglers), rajona padomes, Rudzātu pagasta padomes un internātskolas administrācijas pārstāvji vienojas par jaunas internāta mājas celtniecību. To būs par Vācijas sabiedrisko organizāciju līdzekļiem.

● Arī Rudzātu speciālās internātskolas bērni prot skaisti dziedāt un dejot, ko ciemiņiem parādīja pašu sagatavotā koncertā.

kaut arī daži no viņiem skolu bija jau apmeklējuši. Ciemiņi lūdza līdzņemšanai fotogrāfijas par skolas aktivitātēm, iegriezās visās telpās un nekurnēdami izbrida dubļus, ar kuriem pavasarī atnāk laukos.

Tikai pēc tam abas puses sēdās pie sarunu galda. Vācijas Kristīgā bērnu fonda menedžeris Jorns Zieglers oficiāli darīja zināmu savu apņemšanos – uzbūvēt palīgskolas nākotnē iecerētā ciemata centrālo māju ar sakaru, apkures

un kanalizācijas komunikācijām. Darbi uzsākami šogad jūnijā. Bet nākošā gada maijā mēs ieradīsimies skolā, lai aplūkotu, kas ir uzcelts un būs vēl lielāka delegācija – cilvēki divdesmit, ko pa šo laiku centīsimies sameklēt turpmāko darbu sponsorēšanai, tā solīja Jorns Zieglers.

Latvijas Bērnu fonda prezidents Andris Bērziņš «Novadniekam» pastāstīja tuvāk par šo abu fondu sadarbību:

— Šis lietišķais brauciens nav

saisīts tikai ar Rudzātiem. Vienlaikus esam apmeklējuši sociālās rehabilitācijas centru Daugavpils rajona Priedītēs, kur ar vācu atbalstu pabeigta trešās kārtas būvniecība. Tagad Priedītēs to iemītniekiem būs iespējams apgūt metālapstrādi, kokapstrādi, šūšanu, iekārtota arī kompjūteru istaba, viesnīca, sporta zāles, treniņu telpa. Tas izdarīts 11 mēnešu laikā, jo, kad iepriekšējo reizi vācu partneri viesojās Priedītēs, nekā tamlīdzīga tur nebija. Kristīgā bēr-

● Jorns Zieglers ar mazo skolas audzēkni sapratās lieliski — viens runāja vāciski, otrs latviski atbildēja — jā! Foto: M.Rukosjuvs

nu fonda pārstāvjiem līdzī ir atbraukuši arī tie cilvēki, kas deva līdzekļus Priediņu centra iekārtošanai, lai savām acīm redzētu, kā nauda ir izlietota. Tajā reizē apmeklējām arī Rudzātus un apspriedām mūsu centienus pilnīgi visus bērnus pārvietot uz dzīvokļu tipa mājām. Jaunās mājas celtniecības izmaksas plānotas 96 tūkstošu latu apmērā. Nākošais posms būs skolas ēkas renovācija, darbnīcu iekārtošana un infrastruktūras sakārtošana.

Andris Bērziņš stāstīja arī par to, ka notikusi saruna ar izglītības un zinātnes ministru Kārli Grēskalni par līdzekļiem skolas ēkas renovācijai tuvākā nākotnē.

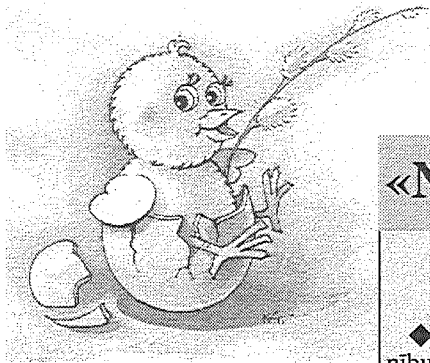
Šajā mācību gadā Rudzātu speciālajā internātskolā mācās 90 skolēni, 42 no viņiem ir bērni un bez vecāku gādības palikuši bērni. Pēc 9. klases beigšanas skolēni var turpināt mācības arodklasēs, pastiprināti apgūstot praktiskās iemaņas mājdarbā, lauksaimniecībā un celtniecībā. Skolā darbojas mūzikas, sporta, aušanas, adīšanas, tamborēšanas, ādas apstrādes, kokapstrādes, tautas un moderno deju, ticības mācības un teātra pulciņi. Strādā 32 pedagogi un 30 tehniekie darbinieki.

Rudzātu speciālajai internātskolai nodibināti kontakti arī ar starptautisko labdarības organizāciju «Cerību zvaigzne». Pagājušajā nedēļā «Cerību zvaigznes» koordinatori Latvijā Liāna un Ivars Velki apmeklēja skolu kopā ar Zviedrijas labdarības organizācijas pārstāvjiem. Ievadītas sarunas par palīdzības sniegšanu jauniešiem mājas iekārtošanā: santehniku, virtuves un sadzīves iekārtām. Vienlaikus apmeklētās ģimenes, kurām zviedru sponsori sniedz materiālu atbalstu bērnu izglītošanā. Ar dažām Rudzātu un Rožupes pagastu ģimenēm, kuras ir maznodrošinātas, nodibināti jauni kontakti, lai palīdzētu bērnu skološanā.

L.Rancāne

PAR VISU...

VIEDOKLIS

● Vai Preiļu iedzīvotāji un ciemiņi Lieldienās nebija pelnījuši krāšņāku pilsētas noformējumu? Tā šajās dienās pa telefonu jautāja vairāki «Novadnieka» lasītāji. Par gaumi nestrīdas. Mēs viņiem ieteicām ar savu jautājumu griezties novada domē.

DER ZINĀT

Olas kaitīgas padara pagatavošana un piedevas

Tuvojas Lieldienas – svētki, kuros, kā katru gadu, olas tiks ēstas uz nebēdu. Vai tā nenodarām pāri savai veselībai?

Olas ir ļoti vērtīgs pārtikas produkts, kas satur dažādas organiskās un neorganiskās vielas labās attiecībās. Olas lielums un ķīmiskais sastāvs atkarīgs no dējputna sugas, barības un pat gadalaika. Olu vērtīgās īpašības samazinās proporcionāli to uzglabāšanas laikam.

Aterosklerozes rašanos neveicina

Patiešām – olas dzeltenumā ir daudz holesterīna, taču lecitīna – apmēram 5,5 reizes vairāk. Lecitīns ir viela, kas tautas valodā runājot, palīdz izvadīt holesterīnu no organisma. Gaļas un piena tauki satur daudz mazāk holesterīna, taču tajos ir ļoti maz lecitīna vai arī tā nav vispār.

Problēmas rodas tādēļ, ka olas tiek ceptas un, gatavojot ēdienu, tām tiek pievienoti ar holesterīnu pārbagāti produkti: sviests, desa, sačurkināts speķis, šķiņķis, trekni, sāļi sieri. Turklāt augstas temperatūras ietekmē daļa lecitīna zaudē aktivitāti. Lecitīns iet mazumā, bet holesterīns – vairumā. Šādā situācijā holesterīns var tikt uzņemts par daudz un izgulsnēties asinsvados, radot aterosklerozi.

Mīksti vai cieti vārītas olas kopā ar dārzeņiem vai kā piedeva sakņu zupai un salātiem veselības problēmas neradīs. Arī omletei

Kazimira Anspaka zīm.

desas vai speķa vietā labāk pievienot dārzeņus.

Labāk lietot vārītas nekā svaigas

Svaigām olām, salīdzinot ar vārītām, ir vairāki trūkumi. Pirmkārt, ēdot svaigas olas, ir risks saslimt ar salmonellozi. Otrkārt, olu baltums satur specifisku olbaltumvielu avidīnu, kas saista biotīnu (viens no B grupas vitamīniem) un neļauj tam uzsūkties. Lietojot uzturā daudz jēlu olu, var izveidoties biotīna trūkums organismā. Olas vārot, avidīns sadalās un biotīns netiek saistīts. Treškārt, jēlas olas vairāk nekā vārītas veicina holesterīna uzkrāšanos asinīs. Tiesa gan, jēlām olām ir arī pozitīvas īpašības –

piemēram, to baltums efektīvi samazina pārmērīgu skābes daudzumu kuņģī.

Arī vislabāko produktu pārēdoties, var nodarīt pāri veselībai. Olas, tāpat kā jebkurš olbaltumvielām bagāts produkts, ir grūti sagremojama barība. Turklāt olās nav balastvielu, kas veicina zarnu darbību. Īpaši nevēlama olu pārmērīga lietošana ir cilvēkiem ar jūtīgu zultspūkli, jo olas dzeltenums satur spēcīgas žulti dzenošas vielas. Diemžēl ļoti bieži kopā ar olām cilvēki pārēdas ar sāļi un sviestu vai margarīnu, jo uzskata, ka citādi olām nav nekādas garšas. Tātad – arī Lieldienās olas vēlams ēst ar mēru.

«Mans Īpašums»

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

<p>Rajona izglītības pārvalde</p> <p>◆ 28. martā metodisko apvienību sanāksmes ar izdevniecības «Zvaigzne ABC» pārstāvju un mācību līdzekļu autoru piedalīšanos Preiļu 1. pamatskolā.</p>	<p>Aglonas bazilika</p> <p>◆ 1. aprīlī pēc Lielās Mises Baltajā zālē Aglonas bazilikas kora skolas kora koncerts.</p>
<p>Rajona bērnu un jauniešu centrs</p> <p>◆ Līdz 5. aprīlim metodisko materiālu audzināšanas darbā un interešu izglītībā izstāde skate.</p> <p>◆ No 3. līdz 12. aprīlim Latvijas bērnu un jauniešu vizuālās mākslas festivāla «Māksla videi» rajona izstāde skate.</p>	<p>Saunas tautas nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 15.00 pagasta bērni tiek aicināti uz Lieldienu jampadraci ar jautrām atrakcijām, rotaļām, olu ripināšanu, mīklu minēšanu, loteriju un diskotēku.</p> <p>Pulksten 22.00 Lieldienu balle. Spēlē «Vejš».</p>
<p>Nevalstisko organizāciju centrs</p> <p>◆ 28. martā pulksten 13.00 Rīgas ģimeņu atbalsta koordinācijas centra nodarbības.</p> <p>◆ 3. aprīlī pulksten 18.00 sociālo darbinieku klubīņa tikšanās ar rūpju bērnu vecākiem.</p>	<p>Jersikas tautas nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 20.00 atpūtas sarīkojums «Lieldienu Zaķi meklējo». Rožupes pašdarbnieku teatralizēts priekšnesums ar zaķiem, rūkiem un raibām olām, ar dancošanu, dziedāšanu un citām izdarībām. Audēju darbu izstāde.</p> <p>Pulksten 22.00 groziņballe. Spēlēs grupa «Kodols».</p>
<p>Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos</p> <p>◆ 27. martā pulksten 20.00 komēdija «Gudrā blondīne».</p> <p>◆ 31. martā pulksten 18.00, 1. aprīlī pulksten 17.00 un 20.00, 2. un 3. aprīlī pulksten 18.00, 4. aprīlī pulksten 20.00 episka pasaka «Gredzenu pavēlnieks. Gredzēna brālība».</p>	<p>Riebiņu kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 17.30 bērni tiek aicināti uz vizināšanos ar zirgiem pie kultūras nama. Pulksten 19.00 Lieldienu sarīkojums. Piedalās folkloras kopa «Dandari», etnogrāfiskais ansamblis «Jumaleņa». Olu ripināšana un citas jautras izdarības. Pēc tam balle, spēlē grupa «Varbūt», starpbrīžos diskotēka, dīdžejs Lauris.</p>
<p>Preiļu novada kultūras centrs</p> <p>◆ 31. martā pulksten 13.00 J. Raiņa muzeja «Jasmuiža» telpās Lieldienu iešūpošana kopā ar folkloras kopu «Dandari». Pulksten 15.00 Preiļos, laukumā pie rajona padomes Lieldienu iešūpošana, rotāšana kopā ar folkloras kopu «Dandari» un novada pašdarbības kolektīviem. Pulksten 20.00 sarīkojumu zālē Kārsavas ielā 4 balle «No Lieldienas joku dienā». Spēlē muzikanti no Keguma.</p>	<p>Sutru kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 20.00 vakars ar groziņiem.</p>
<p>Rajona galvenā bibliotēka</p> <p>◆ No 25. līdz 28. martam jauno grāmatu izstāde, 28. martā pulksten 17.00 jauno grāmatu diena.</p> <p>◆ Rajona bērnu un jauniešu centra batikošanas un zīda apgleznošanas grupas «Madara» izstāde.</p>	<p>Stabulnieku kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 16.00 Lieldienu koncerts. Pulksten 22.00 balle, spēlē «Vēja runa».</p> <p>Pagasta padomes zālē izstāde «Lieldienu noskaņas floristikā un keramikā». Pēteris Gailuma keramika, Intas Visockas un Maijas Gailumas kompozīcijas.</p>
<p>Līvānu kultūras centrs</p> <p>◆ 1. aprīlī pulksten 16.00 koncerts kungiem un jaunkungiem «Jāzeps 2001».</p>	<p>Pelēču kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 22.00 diskotēka «... Un pašam patīk».</p>
	<p>Rožkalnu kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 20.00 Lieldienu balle ar groziņiem, spēlē grupa «Tikai tā».</p>
	<p>Sīļukalna kultūras nams</p> <p>◆ 31. martā pulksten 22.00 dejas, spēlēs «Kantoris 04».</p>
	<p>Informāciju sagatavoja L.Rancāne</p>

Par apelsīnu

Lai labi justos, dienā jāpēd divi apelsīni. Pelēcīgā, drūmā laikā augļa spilgtā krāsa ir lielisks krāsu terapijas līdzeklis. Apelsīns ir labs līdzeklis imunitātes stiprināšanai. C vitamīns, kas ir tajā, neitralizē kancerogēnas vielas. Pēc pārēšanās apelsīns normalizēs zarnu trakta darbību. Zem apelsīna miziņas ir pektīnvielas, kas kontrolē holesterīna līmeni organismā. Tātad sirdsslimniekiem apelsīns noderēs it īpaši. Taču pārspīlēt nevajadzētu, jo tieši šis

auglis var izraisīt arī alerģiju. Pamēģiniet šopavas ar apelsīna šķēlītes ar sieru. Un mēģiniet mērces vietā pie zivs ēdieniem – apelsīnmērci. Apelsīna miziņu (bez baltuma) var iecukurēt. Mizas pārlej ar aukstu ūdeni, lēni pavāra (10 min.) un ūdeni nolej. To atkārti 3 reizes. Sagatavo cukura sīrupu un tajā miziņas vāra, kamēr kļūst caurspīdīgas. Uzliek uz sieta, lai izkalst.

Kā jūs svinēsiet Lieldienas?

Jekaterina Ivanova, sētniece Preiļos:

— Citi spodrina mājas, bet es pirms svētkiem rūpējos par tīrību pilsētas centrā. No katra krūmiņa izrašu atkritumus, salslauku smiltis un zemi, kas ar mašīnu riteņiem savesta pilsētā, uzpošu baznīcas apkārtni. Lieldienās arī sētniekiem būs brīvdienas, bet es tomēr iziešu katru dienu un pārlūkošu, vai mana teritorija nav piedzazota. Ja nu kāds zirga pajūgs būs braucis? Tomēr ļaudis tagad ir diezgan kulturāli, ievēro tīrību un kārtību. Es Lieldienas svinu pēc pareizticīgo, bet mana vedekla un mazbērni – pēc katoļu tradīcijām. Viņa krāso olas un gatavoja svētkiem. Varbūt aiziešu ciemos.

Veronika Prikule, veterinārās aptiekas darbiniece Preiļos:

— Mēs visi: divas meitas, dēls, vīrs un es, svinēsim Lieldienas pēc istām katoļu tradīcijām. Būsim visi kopā mājās Rušonā, izņemot vienu meitu, kura strādā Rīgā. Olu krāsošana vislabāk padodas meitai Inesei, viņa izmanto dabas materiālus. Lieldienu rītā es eju uz dievkalpojumu baznīcā svētīt produktus. Kad tos pārnesu mājās, saklājam skaidu brokastu galdu. Vispirms noskaitām Tēvreizi, iedzeram svētīto ūdeni, tad ēdam svētību un pēc tam pārējos ēdienus. Pēc vecas tradīcijas svētītās olas dalām savā starpā. Pēcpusdienā bērni iet pie vectēva, kur var iekarināt šūpoles. Katru gadu vietējā tautas namā notiek Lieldienu sarīkojums, uz kuru labprāt aizejam.

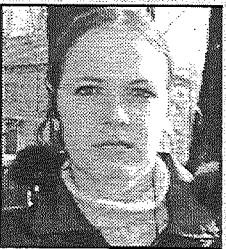
Stanislavs Mainulis, bezdarbnieks:

— Lieldienas svinēsim mājās kopā ar sievu. Atbrauks dēls, bet meita ne, jo viņa pašlaik ir ārzmēs. Sieva pirms Lieldienām krāso olas, mēdzam aiziet arī uz baznīcu. Ciemošanās pie radiem laikam neiznāks.

Vjačeslavs Belevičs, tirdzniecības uzņēmuma pārstāvis no Daugavpils:

— Lieldienu rītā abi ar sievu aiziesim uz baznīcu pēc svētības. Pēc tam mājās būs uzklāts svētku galds, pie mums ciemos atnāks mani vecāki. Olas krāso sieva, bet arī man patīk to darīt. Liekam šipolu mizās un novārām. Noteikti izmēģinām ar olām kaulēties, kuram stiprāka. Apciešosim arī draugus.

Žanna Dzelzskalēja, Preiļu arodividusskolas audzēkne:

— Es esmu no Tukuma, un pa svētkiem man neiznāks aizbraukt apciemot savējos. Preiļos dzīvoju pie vecmamma. Viņa ir pareizticīgā un svētkus pēc katoļu tradīcijām nesvin. Tomēr olas krāsojam. Vecmamma vāra šipolmizās, bet es izmantoju krāsas. Tukumā es gāju uz katoļu baznīcu, bet Preiļos kaut kā neiznāks. Lieldienas man šeit paiet diezgan skumji. Tukumā bija tā, ka svētkos pilsētā pakarināja lielas šūpoles, pie kurām ieradās daudz jauniešu. Gaidīšu, kad no svētku brīvdienām atbrauks draudzēnes, tad skolā starpbrīžos un pēc mācībām varēsim svinēt trešās Lieldienas.

L.Rancāne
Foto: M.Rukosuveys

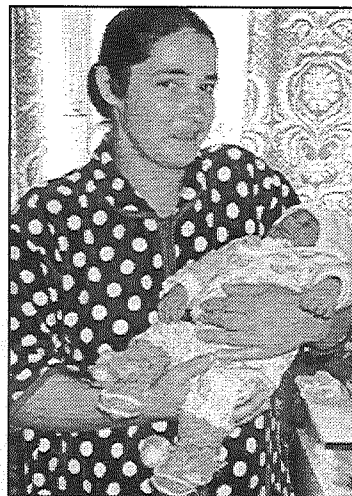
APSVEIKUMI, HOROSKOPS

Audz laimīgs, mazais!

Pūpolsvētdienā, 24. martā piedzima maza meitiņa, ko viņas māmiņa Ilze Sola pagaidām tā arī sauc – pūpolīte. Vēl pirms meitiņas piedzimšanas Ilze no kādas slimnīcas dakteres saņēmusi pērienu ar pūpolzaru. Kad bērniņš jau bija ieradies, māmiņa pie viņas gultiņas nolika svētītu pūpolu, kadiķu un dzīvības koka zaru pušķīti. To Ilzei uz slimnīcu atnesa viņas draudzene. Mazulīti mājās, Rožupes pagastā gaidīja tētis Ivars, māšele Sigita un brāļuks Jānis, kā arī lielais brālis Guntars, ko Solu ģimene pieņēmusi un uzaudzinājusi. Ilze strādā par skolotāju Vaganu pamatskolā, Ivars nodarbojas ar zemes kopšanu.

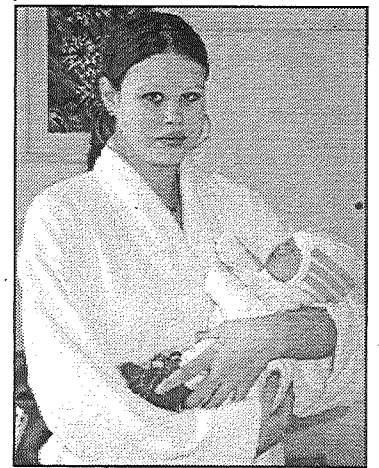
Mazo meitenīti paredzēts kristīt Vaganu baznīcā. Māmiņa mazulītei vēlēja augt mīļai un veselīgai kā pūpolītis, un pateicās ārstei Svetlanai Morozovai, vecmātei Lūcijai, kā arī pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem par palīdzību.

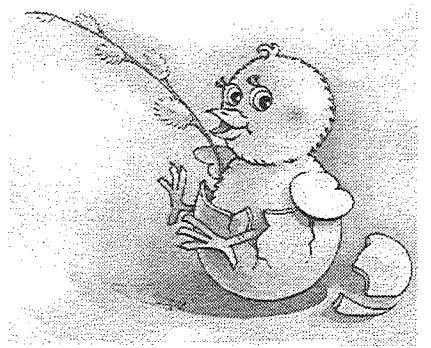
25. martā pasaulē ieradās meitene, kas saviem vecākiem Lītai un Jānim Zalāniem ir trešais bērns. Par mazo māsiņu ļoti priecājas divi lielākie brāļuki – sešgadīgais Matīss un septiņgadīgais Armands. Ģimene dzīvo Turku pagastā. Mazulītes audzināšanā palīdzēs vecmamma Zenta, kas nesen pārcēlusies pie meitas un znota. Viņa sagaidījusi jau sesto mazbērnu. Arī Jāņa vecākiem – Zinaīdai un Albertam mazbērnu pulciņš visai kupls – jau piektais auklējamais.

Bērniņu paredzēts kristīt Līvānu katoļu baznīcā.

Par palīdzību dzemdībās Līta teica paldies ārstei Larisai Bogdanovai un pārējiem mediķiem.

Līvānietes Olgas Pekkarevas meitiņa piedzima 25. martā. Jaunā māmiņa izvēlējusies bērnam vārdu – Lina. Mazulīte ir pirmais mazbērns Olgas vecākiem, bet tēta Jevģēnija vecākiem – otrais mazbērniņš. Māmiņa savā meitai vēlēja augt veselai, laimīgai un lai viņai vienmēr labi klātos. Viņa pateicās dzemdību nodaļas kolektīvam par palīdzību un atbalstu dzemdībās.

Horoskops nedēļai (1.04 - 7.04)

Auns. Rosiniet savu mīļoto uz sadarbību, ņemiet vērā viņa ierosinājumus. Alkohola iespaidā var rasties zaudējums. Jūsu asprātība saistīs pretējo dzimumu. Ir istais brīdis nokārtot iesāktos darījumus un vecus parādus. Savu attieksmi paudisiet atklāti un drosmīgi, tomēr distances ievērošana ļaus novērtēt patiesās izredzes.

Vērsis. Milas lietās neloļojiet nereālus sapņus, mīliet to, kas jums ir dots. Viegli ļausieties kārdinājumiem. Nedēļa piemērota ceļojumam. Sāciet jaunu, nozīmīgu pasākumu, jo varat cerēt uz lieliem panākumiem. Tīks dota arī iespēja labi nopelnīt. Visvairāk apgrūtinās ikdienas pienākumi.

Dvīņis. Nokārtojiet visus ar mantojumu saistītos jautājumus. Būs negaidīta tikšanās ar agrāko draugu. Skumjām nebūs pamata, jūs tikai nomocīs jautājumi par dzīves jēgu. Būs daudz nodomu, bet visi neīstenošies, jo mainīsies gan apstākļi, gan garastāvoklis. Varat plānot mājokļa pārkārtošanu, papildināt bibliotēku. Paveiciet iesāktos darbus.

Vēzis. Rīta vingrošana, auksta duša, veselīga pārtika, laba grāmata palīdzēs jums sasniegt jaunas virsotnes. Sarunas būs auglīgas, ja iepriekš apdomāsi savus vārdus. Nedēļa, kas radīs pārmaiņas. Ista laiks uzsākt biznesu, pieņemt labāk apmaksātu darbu piedāvājumu. Vairieties no konfliktiem, iespējams, ka atradīsiet naudu, neiztērējiet to.

Lauva. Nežēlojiet citu labā iztērēto laiku un spēkus – to cilvēki pratis novērtēt. Mīļotā persona gaida jūsu novērtējumu, esiet saudzīgāks pret viņu. Dzīves ritms var iespaidot veselību, sevišķi izvairoties no trokšņa. Veiksmīga būs sadarbība ar radošiem cilvēkiem. Neesiet ietiepīgs, domas var mainīties.

Jaunava. Uzmanieties no saaukstēšanās. Visvairāk palīdzēs draugu padomi. Savu partneri mēcēsiet paklaut, izmantojot sev vien raksturīgas metodes. Viegli apvainosieties, būsiet netaisna. Pārskatiet attiecības ar partneriem, pacientieties labot kategoriskus apgalvojumus. Dažām idejām vēl nav pienācis istais laiks.

Svari. Mīļotā persona sagādās pārsteigumu, patīkamu vai nepatīkamu – tas būs atkarīgs no jūsu garastāvokļa. Vientulībā radīsies skumjas, varat kļūt greisirdīgs. Aktīvai darbībai nepiemērota nedēļa, naudas grūtības un laika trūkums būs galvenās problēmas. Saplānojiot dienas kārtību, un jūsu spēkos būs šīs grūtības pārvarēt.

Skorpions. Ar šarmu un pievilcību varat panākt sev labvēlīgu notikumu gaitu un atrisinājumu. Nedēļas nogalē uzsāciet diētu. Nepatīkamu sagādāšanos uzveriet kā mācību. Nestāstiet citiem par savām idejām. Pirkumi, kas domāti ilgākam laikam, jāiegādājas trešdien – tā būs veiksmīga diena tirdzniecības darījumiem. Visās svarīgākajās sarunās piedalieties pats.

Strēlnieks. Neslēpiet jūtas, taču neuzspiediet savu grību. Rūpes par mājdzīvniekiem un bērniem vienmēr atmaksājas, neatsakiet nevienam savu palīdzību. Apvaldiet emocijas, nenkojieties mirkļa iespaidā. Aktīvi rosīsieties sabiedrībā. Derētu nokļūt ietekmīgas personas paspārnē. Nedēļas sākumā iespējama tikšanās, kas varētu kļūt liktenīga.

Mežāzis. Šonedēļ iepazīsieties ar neparastu cilvēku, kas var jūs pamudināt un iedvesmot. Varat uzsākt diētu, atnest kaitīgu ieradumu. Draugi sagādās liiskus mirklus. Skaidrāk par citiem redzēsiet lietu patieso būtību. Pat nelabvēlīgos apstākļos gūsiet panākumus, ja vien būsiet konsekvents un savaldīgs. Pārrunās centieties rūpīgi sekot katram savam izteikumam.

Ūdensvīrs. Draugi var sagādāt vilšanās, arī mīļotās personas attieksme pret materiālo pasauli jums šķīs nepieņemama. Nedēļas otrajā pusē beidzot varēsiet atvilkt elpu, lai palūktos zvaigznēs. Sargājiet savu reputāciju. Nevajadzētu doties izbraukumos, arī pārāk liela sabiedriskā rosība nav ieteicama. Mēģiniet neuzkrītoši dalīties savā dzīves pieredzē ar bērniem.

Zivis. Iepazīstoties esiet piesardzīgs, nestāstiet par savu pagātni un nodomiem. Varat iegādāties apģērbu, jo būs laba gaumes izjūta. Gūsiet atzinību darbā un papildus līdzekļus. Varat sagaidīt algas pielikumu vai paaugstinājumu darbā. Naudu tērēsiet ar vieglu roku, atbalstīsiet arī citus. Bet neuztraucieties – nauda pati atradīs ceļu pie jums.

Noskaidroti labākie volejbola spēlētāji

11.

Aizvadītās rajona skolēnu sporta spēles volejbolā. Tajās piedalījās 1986. gadā dzimuši un jaunāki skolēni. Uz sacensībām ieradās tikai trīs meiteņu komandas, un atlika vienīgi noskaidrot, kādā secībā pēc spēlēm tās sarindosies. Par uzvarētājiem kļuva Preiļu 1. pamatskolas volejbolistes: Taisija Sosina, Ivīta Luriņa, Maija Boreiko, Arnita Klindžane, Kitija Novika, Ilona Bogdanova, Santa Bivbāne, Lana Gavrilo. Otrajā vietā ierindojās Preiļu 2. vidusskolas, bet trešajā – Rožupes pamatskolas komanda.

Zēnu vidū konkurence bija lielāka, sacentās sešas komandas. Par uzvarētāju kļuva Preiļu 1. pamatskolas pirmā komanda, kuras sastāvā spēlēja Edgars Mūrnieks, Jānis Greidāns, Mārtiņš Vilcāns, Raimonds Jaudzems, Guntars Boltāns un Jānis Zukulis.

Pirmajā trijniekā iekļuva arī Līvānu pilsētas ģimnāzijas un Rožupes pamatskolas volejbolisti.

Volejbolistēm labi panākumi pirmajā līgā

Ar lielisku spēli un uzvaru Preiļu volejbola komanda iepriecināja savus līdzjutējus pirmās līgas trešā posma spēlēs, kas notika rajona sporta kluba «Cerība» zālē.

Sieviešu komandu volejbola čempionāts pirmajā līgā sākās pērnā gada novembrī. Uz čempionātu pieteicās astoņas komandas. Vispirms spēles notika divos posmos. Divos apļos preilietes aizvadīja 14 spēles. Pēc pirmā apla spēlēm meitenes ierindojās trešajā vietā, bet pēc otrās kārtas preilietes dalīja otro un trešo vietu ar liepājniecēm. Līdz ar to Preiļu volejbolistes ieguva tiesības sacensties trešajā posmā, kurā četras labākās komandas sacenšas par uzvarētāja godu, bet pārējās komandas savukārt par tālākajām vietām.

Trešā posma pirmais spēļu aplis marta sākumā notika Rīgā. Tajā spēlēja Rīgas un Daugavpils volejbola skolas, Preiļu un Liepājas komandas. Preilietes zaudēja liepājniecēm ar rezultātu 1 : 3, uzveica daugavpilietes ar rezultātu 3 : 0 un rīdzinieces – 3 : 2. Atkal izveidojās situācija, ka preilietes un liepājnieces dala otro un trešo vietu.

Otrā spēļu kārtā šīm pašām četrām komandām notika Preiļos. Mājās palīdzēja pat sienas, un preilietes uzvarēja visas trīs komandas, iegūstot pirmo vietu. Spēlē ar Daugavpils komandu rezultāts bija 3 : 2, ar Liepāju – 3 : 0, ar Rīgas meitenēm – 3 : 1. Preiļu volejbola meiteņu komandas trenere Zoja Jakimova

pēc šīs uzvaras atzinīgi izteicās par komandas līdzjutējiem, kas sastāvēja no spēlētāju vecākiem, draugiem un citiem atbalstītājiem.

— Līdzjutēji komandai «spēlēja līdzīgi», — teica trenere. — Ar savu vētraino atbalstu viņi lielā mērā palīdzēja spēlētājām, kuras pēc tik daudzām spēlēm šajā sezonā jau ir uz spēku izsikuma robežas. Mēs priecājamies, ka par mums tā pārdzīvo. Arī «Cerības» zālē spēlēšana sokas labāk nekā citās, jo te viss labi zināms.

Atbilstoši čempionāta nolikumam tagad vēlreiz notiks spēles par pirmo un otro vietu. Trijās spēlēs ir jāiegūst divas uzvaras. 6. aprīlī spēle notiks Daugavpilī, bet 14. aprīlī daugavpilietes ieradīsies uz sacensībām Preiļos.

— Protams, ļoti vēlamies iegūt pirmo vietu, — saka Zoja Jakimova, — bet tas būs grūti. Vairāk baidāties no spēles izbraukumā — Daugavpilī. Bet viss tomēr atkarīgs no spēles gaitas. Varam spēlēt ļoti labi, bet citreiz spēli var ietekmēt iepriekš neparedzēti gadījumi, pat laika apstākļi, veselība, noskaņojums. Meitenes ir nógurušas, jo visu šo laiku gandrīz katru sestdienu un svētdienu, reizēm arī piektdienu, aizvadīta sacensībās. Viņas piedalās arī Jauņatnes čempionāta vecākās grupas sacensībās.

Tomēr jau pašlaik otrā vietā pirmās līgas volejbola čempionātā ir garantēta, tas Preiļu meitenēm ir ļoti labs rezultāts. Zojas Jakimovas trenētās volejbolistes pirmās līgas sacensībās piedalās jau piekto gadu, līdz šim augstākais rezultāts bija trešā vieta.

● Preiļu volejbola komanda kopā ar savu treneri Zoju Jakimovu pēc spēlēm, kurās gūta uzvaru pār liepājniecēm un daugavpilietēm.

Trenere uzsvēra, ka šajā sezonā komandai ir ļoti laba spēlētgrība, un tāpēc veiksmīgi tika aizvadītas spēļu pirmās kārtas. Komandai klājās grūti, jo viena no labākajām spēlētājām – Jekaterina Akentjeva bija guvusi traumu un līdz janvārim nepiedalījās sacensībās. Tajā laikā komandai bija jāiztiek arī bez Oksanas Šņepstes.

Komandā spēlēja Sanita Luriņa, Jekaterina Akentjeva, Marta Potapova, Edīte Malnača, Inga Jakunova, Dana Skrinde, Jūlija Krapāne, Jekaterina Vasiļjeva un Oksana Šņepste. Sanita un Oksana ir studentes, Jūlija mācās Preiļu 2. vidusskolā, Jekaterina Vasiļjeva – Preiļu 1. pamatskolā, bet pārējās jauniešes ir Preiļu

Valsts ģimnāzijas audzēknes. Trenere stāstīja, ka ikvienai no viņām ir sava stiprā puse, piemēram, serves vislabāk izdodas Oksanai Šņepstei un Jekaterinai Akentjevai. Tieši pēdējās spēlēs, teica Zoja Jakimova, komanda ieguva ļoti daudz punktu ar servēm. Meitenes raida bumbu ar asu, spēcīgu sitienu, un pretinieci viņu serves ir grūti atstāt. Oksana ir spēcīga spēlētāja arī aizsardzībā un uzbrukumā, ļoti pārskata situāciju laukumā. Arī Sanita ir teicama uzbrucēja. Labus vārdus trenere vēltīja arī citām komandas dalībniecēm.

Komandas spēli pirmajā līgā materiāli atbalsta Preiļu novada dome. Mūsu pieteikumu čempio-

nātam ar savu parakstu apstiprina novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, teica Zoja Jakimova, un līdz ar to viņš uzskatāms par mūsu komandas prezidentu. Volejbolistes izteica kļuva cerību, ka viņas no atbalstītāju puses netiks piemirstas par labajiem sasniegumiem sportā un novada vārda daudzinašanu.

Ko par sevi un volejbolu saka komandas dalībnieces? Sanita Luriņa stāstīja, ka studē Rīgā, mācās otrajā kursā. Trenētis neiznākot, ierodoties uzreiz uz spēlēm. Volejbolu spēlējot jau no 2. klases. Sanita sevi nevarot iedomāties bez volejbola, no tā viņai grūti šķirties. Bet volejbols no cilvēka prasot spēku, enerģiju, stipru gribu. Daudz ko prasa, bet daudz ko arī dod, par šo sporta veidu teica Sanita. Savukārt Oksana Šņepste veiksmīgi savieno studijas, pušotrgadīgā dēliņa Alena audzināšanu un volejbolu. Laba komanda – tie ir ļoti vienoti spēlētāji, teica Oksana. Nevar spēlēt individuāli, domājot tikai par sevi, viņa stāstīja. Spēlētājam esot vajadzīgs arī labs garastāvoklis. Arī Oksanas aktīvās volejbola gaitas sākušās otrklasnieces gados. Panākumi pirmās līgas čempionātā ir komandas un treneres teicama darba rezultāti, uzskata Oksana.

Galda teniss skolās ir populārs

Rajona skolēnu sporta spēlēs galda tenisā vispirms sacentās pamatskolu komandas.

Galda teniss ir iecienīta sporta spēle daudzās pamatskolās, to apliecināja komandu skaits – 13, kas piedalījās sacensībās. No Gailīšu, Rožupes, Salas un Vanagu pamatskolas ieradās pat pa divām komandām. Šajās sacensībās nepārspēti palika Gailīšu pamatskolas skolēni. Pirmā komanda, kuras sastāvā spēlēja Evita Bauska, Aigars Babris un Sandis Jurāns, ieguva pirmo, otrā komanda: Kristīne Ivanova, Juris Stass, Aleksandrs Šulcas – otro vietu. Trešajā vietā ierindojās Rušonas pamatskolas spēlētāji: Inga Stendere-Šteinberga, Raivis Skromāns un Viļālijs Romanovs.

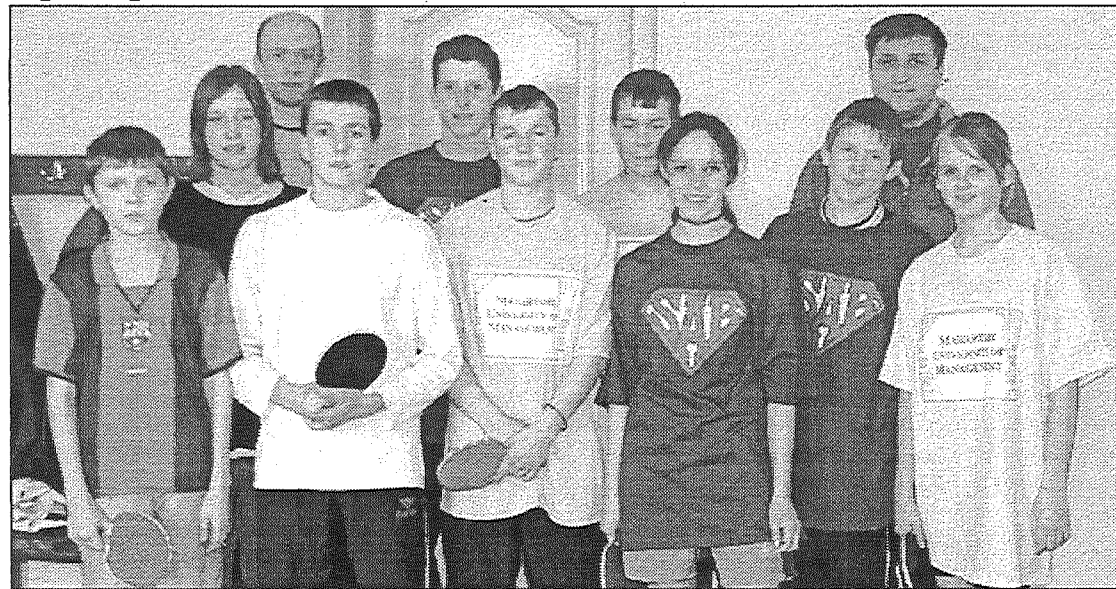
Vidusskolu grupā, kurā piedalījās arī galda tenisa spēlētāji no Preiļu 1. pamatskolas un uzvarētāji – Gailīšu tenisisti, sacentās septiņas komandas. Par uzvarētājiem kļuva Preiļu 2. vidusskolas spēlētāji: Anastasija Jakimova, Oļegs Burjakovs, Vladislavs Agurjanovs. Otrajā vietā ierindojās Preiļu 1. pamatskolas tenisisti: Jūlija Dektarjova, Ervīns Žikars, Aleksejs Golubevs. Bet Riebiņu

vidusskolas pirmā komanda, kurā spēlēja Irina Tumašova, Ivars Nikolajevs un Rihards Ivanovs, izcīnīja trešo vietu.

Gailīšu pamatskolas sporta skolotājs Oskars Šišla arī pats regulāri un ar labiem panākumiem piedalās pieaugušo galda tenisa sacensībās. Skolotājs šeit strādā otro gadu, pratis ar galda tenisu aizraut bērņus, un skolas komandai rajona sacensībās bija ļoti panākumi – pirmā vieta arī pagājušajā gadā.

Oskars Šišla stāstīja, ka skolā galda tenisam pievērsušies 20 audzēkņi, bet uz sacensībām atvesti seši labākie spēlētāji. Komandas spēlētāji spēku samēra ziņā ir vienādi, favorītu nav, — tā skolotājs raksturoja tenisistus. Bērni ar vecāku palīdzību sev nopirkuši tenisa raketes un bumbiņas, bet galdu sagādājis skola. Šajā mācību iestādē nav sporta zāles, tāpēc ziemas laikā vairāk aizraujas ar galda spēlēm, bet tiklīdz nokūst sniegs – ar futbolu.

Rušonas pamatskolā galda tenisam pārsvarā pievērsušies zēni, stāstīja šīs skolas sporta skolotājs Ilgvars Kalvāns. Skola sagādājis galdu, bet pārējo inventāru – paši spēlētāji. Ar galda tenisu skolēni lielākoties nodarbojoties brīvajā

● Labam galda tenisa spēlētājam vajadzīga brīva roka, moza acs un gudrs prāts, teica Gailīšu pamatskolas sporta skolotājs Oskars Šišla (aizmugurē no labās), kura sagatavotās komandas pamatskolu sacensībās ieguva pirmās vietas. Attēlā skolas sportisti kopā ar Rušonas pamatskolas komandu un sporta skolotāju Ilgvaru Kalvānu (aizmugurē no kreisās).

laikā. Viens no spēlētājiem – Raivis Skromāns pats organizējis skolas galda tenisa turnīru. Pieci spēlētāji, kas šajā turnīrā ieguva labākās vietas, pirms rajona sacensībām vēlreiz mērojās spēkiem, lai noskaidrotu, kuri piedalīsies rajona skolu sacensībās. Ilgvars Kalvāns stāstīja, ka palīdzējis Raivim

nolikuma izstrādāšanā, bet Raivis kopā ar biedriem datorzinību stundās izgatavojis diplomus uzvarētājiem. Rušonas pamatskolā ieviesta tāda kārtība, ka skolēni var paši organizēt turnīrus dažādos sporta veidos, izstrādāts nolikums to rīkošanai un par šādām aktivitātēm viņi saņem atzīmi

sporta stundā. Raivis bija pirmais, kas ķērās klāt turnīra organizēšanai. Ilgvaram Kalvānam pašam pie sirds tuvāks esot orientēšanās sports, bet, kā viņš saka, — sports ir sports, un gan galda tenisā, gan orientēšanās sportā jādama ar galvu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Valdībā «bīda» soda punktu sistēmu

Ministru kabineta komitejas sēdē akceptēti un nodoti tālākai izskatīšanai grozījumi Ceļu satiksmes likumā un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas paredz ieviest Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzskaites punktu sistēmu.

Lai arī iecerēts, ka šie grozījumi varētu būt spēkā jau no šī gada 1. maija, tomēr galavārds grozījumu pieņemšanā ir Saeimai. Ceļu satiksmes drošības direkcijas direktors Andris Lukstiņš uzsver, ka likumprojekts deleģē MK noteikt ceļu satiksmes negadījumu uzskaites kārtību. Paredzēts, ka maksimālais reģistrējamo punktu skaits ir 10 punkti transportlīdzekļu vadītājiem ar stāžu, mazāku par diviem gadiem, un 16 punkti pārējiem transportlīdzekļu vadītājiem.

Maksimālais par vienu pārkāpumu reģistrējams punktu skaits ir 8 punkti. Reģistrētie punkti atbilstoši izdarītajam pārkāpumam ir spēkā 2 līdz 5 gadus atkarībā no pārkāpuma smaguma. Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros transportlīdzekļu vadītājiem plānoti vairāki ietekmēšanas līdzekļi: brīdināšana, mācību apmeklēšana, eksāmena kārtošana par ceļu satiksmes drošības jautājumiem, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, sasniedzot maksimālo punktu skaitu, transportlīdzekļu vadīšanas tiesību anulēšana, ja desmit gadu laikā no pirmās tiesību atņemšanas piemēros tiesību atņemšanu kā administratīvo sodu vai uzskaites punktu sistēmas ietvaros par atkārtotu maksimālā

punktu skaita sasniegšanu.

«Šis likumprojekts ievieš arī vairākas citas būtiskas izmaiņas, piemēram, transportlīdzekļu piespiedu pārvietošanas sistēmas ieviešanu,» norāda A.Lukstiņš.

Tiesības atņems tikai par smagiem pārkāpumiem

Izmaiņas paredz administratīvos pārkāpumus ceļu satiksmē un tiem atbilstošos sodus iestrādāt Ceļu satiksmes likumā, un līdz ar to attiecīgās normas tiek izslēgtas no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa.

Pēc pārkāpuma bīstamības ceļu satiksmē, satiksmes organizācijai, transportlīdzekļu reģistrācijas un uzskaites kārtībai lielākajai daļai pārkāpumu noteikts fiksēts naudas sods (paredzēti seši fiksēto naudas sodu veidi – 5, 10, 20, 30, 40 un 50 latī), ko transportlīdzekļa vadītājam var uzlikt pārkāpuma izdarīšanas vietā, un tikai pie atsevišķiem rupjākiem pārkāpumiem vai pārkāpumiem, kur bez transportlīdzekļa vadītāja iespējama atbildība arī citai personai, noteikts diferencēts naudas sods vai tiesību atņemšana noteikta termiņa robežās.

Sašaurināts to pārkāpumu loks, par ko paredzēta tiesību atņemšana. Tas izslēgšot iespēju vadītājam zaudēt tiesības viena nejausā pārkāpumā gadījumā, savukārt sistemātiskiem pārkāpumiem būst iespēja piemērot tiesību atņemšanu kā ietekmēšanas līdzekli pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros, norādīts satiksmes ministra A.Gorbunova parakstītajā likumprojekta anotācijā.

Zini savas tiesības

Kā notiek liecības pieņemšana tiesā?

Liecniekus, kas ieradušies tiesā, lai sniegtu liecības, pirms tiesas izmeklēšanas uzsākšanas izraida no tiesas sēžu zāles. Pēc tam lieciniekus pa vienam aicina zālē sniegt liecību.

Tiesas zālē lieciniekam vispirms izskaidro viņa tiesības un brīdina par atbildību, kas draud par atteikšanos sniegt liecību vai apzināti nepatiesas liecības sniegšanu. Tikai tad tiesa uzaicina liecinieku izstāstīt visu viņam zināmo lietā.

Jautājumus lieciniekam var uzdot prokurors, citi sēdes dalībnieki, kā arī tiesa. Liecinieks tiesā drīkst izmantot rakstveida piezīmes un dokumentus, ja liecības saistītas ar skaitļiem vai citiem datiem, ko ir grūti atcerēties. Šīs piezīmes vai dokumentus ir jāuzrāda tiesai, prokuroram un citiem procesa dalībniekiem. Pēc tiesas lēmuma šos dokumentus var pievienot izskatāmajai lietai.

Ja liecinieks ir jaunāks par 18 gadiem, tad tiesa vai uzaicināt pedagogu, psihologu vai bērna vecākus piedalīties liecības sniegšanā. Viņiem ar tiesas atļauju ir tiesības uzdot lieciniekam jautājumus.

Tiesa var pieņemt lēmumu uzklaut nepilngadīgu liecinieku tiesājamā prombūtnē. Pēc tam tiesājamam paziņo liecinieka liecības.

Pēc liecības sniegšanas visiem lieciniekiem, kas ir vecāki par 14 gadiem, ir jāpaliek tiesas sēžu zālē. No piedalīšanās tiesas sēdē liecinieku var atbrīvot tikai tiesa ar savu lēmumu.

Ja liecinieks nevar ierasties uz tiesu slimības vai citu attaisnojošu iemeslu dēļ, tad tiesa var veikt izbraukuma sēdi un pieņemt liecinieka liecību viņa atrašanās vietā.

Visas liecinieka sniegtās liecības, viņam uzdotos jautājumus un sniegtās atbildes uz tiem pieraksta tiesas sēdes sekretārs tiesas sēdes protokolā.

Atsevišķos gadījumos tiesas sēdē var nolasīt liecinieka pirms-tiesas izmeklēšanas vai iztiesāšanas laikā sniegtās liecības:

■ ja ir pretrunas starp pirms-tiesas liecībām un tām, kas dotas tiesas sēdē;

■ ja liecinieks ir aizmirsis kaut kādus lietas apstākļus;

■ ja liecinieks izvairās no ieršanās tiesā vai atsakās liecināt.

No informatīvo materiālu sērijas «Zini savas tiesības»

Savā mašīnā atrod mirušu cilvēku

19. martā ap pulksten 03.15 Preiļu novada Aizkalnes centra iedzīvotājs Ēvalds R. konstatēja, ka viņam piederošajā automašīnā VW Passat, kura pa nakti atradās pie veikala «Raudavka», ir miris Pēteris K. Vardarbīgas nāves pazīmes netika konstatētas.

POLICIJAS ZIŅAS

Nedēļa skaitļos

No 18. līdz 24. martam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļas notikumu reģistrācijas žurnālā reģistrēti trīs ceļu satiksmes negadījumi, seši ģimenes skandāli, četri ugunsgrēki, deviņas huligāniskas darbības, 10 nelikumīgas tirdzniecības gadījumi un 16 zādzības.

Ugunsgrēks daudzdzīvokļu mājas pagrabā

19. martā pagaidām nenoskaidrotu iemeslu dēļ Līvānos, piecstāvu dzīvojamās mājas, kas atrodas Rīgas ielā, pagrabā izcēlās ugunsgrēks, kura rezultātā izdeva pagrabtelpa 12 kvadrātmetru platībā.

«Aptīrija» automašīnu

19. martā tika konstatēts, ka valsts akciju sabiedrībai «Latvijas gāze» piederošajai automašīnai Renault Master, kura atradās Līvānos, Rīgas ielā, noņemti divi priekšējie pagriezienu rādītāja lukturi. Policijas noskaidro lietas apstākļus un zādzībā vainīgās personas.

Automašīnas un motocikla sadursme

19. martā Līvānos, Stacijas un Rīgas ielas krustojumā Krāslavas rajona iedzīvotājs Vasilijs Š., vadot automašīnu Renault 19 atpakaļgaitā, izraisīja sadursmi ar motociklu IZ-P2, kuru vadīja Līvānu iedzīvotājs Alberts T. Cilvēki satiksmes negadījumā nav cietuši, toties bojāti abi transportlīdzekļi.

Nodega neapdzīvota māja Rožupes pagastā

20. martā Līvānu novada Rožupes pagasta Kotļarovā nodega Pēterim G. piederošā neapdzīvotā māja. Uguns izpostīja ēku 60 kvadrātmetru platībā. Ugunsgrēka cēlonis tiek noskaidrots.

No mājas izzagti kapara vadi

20. martā Līvānu iedzīvotājs Ainārs G. konstatēja, ka viņam piederošajai dzīvojamajai mājai izsista loga rūs un no telpām pazuduši 184 metri viendzīslas kapara vadi. Policija noskaidrojusi, ka vainīgā persona ir Vasilijs S. Tiks ierosināta krimināllieta.

Lamājās Preiļu slimnīcas ķirurģijas nodaļā

20. martā Preiļu slimnīcas ķirurģijas nodaļā preliete Valentīna B. lamājās necenzētiem vārdiem un draudēja fiziski izrēķināties ar Valēriju M. Skandalozaļai kundzītei sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

Norāva elektrības vadus

20. martā Preiļu iedzīvotājs Dmitrijs B. aprāva elektrības vadus un atslēdza elektrību Valentīnas P. dzīvoklī. Tiek lemts par krimināllietas ierosināšanu pret vainīgo.

Nozagts velosipēds

21. martā Līvānu iedzīvotājam Andrim P. tika nozagts vīriešu velosipēds. Vainīgā persona jau noskaidrota, tiks ierosināta krimināllieta.

Uzdarbojas nelikumīgie alkohola tirgoņi

Sastādīti un aizsūtīti izskatīšanai uz Preiļu rajona tiesu vairāki administratīvie protokoli par nelikumīgu alkohola tirdzniecību. Izrādās, ka šādi uzdarbojušās vairākas sievietes. Tā 21. martā administratīvais protokols sastādīts Preiļu iedzīvotājai Tatjanai V., 22. martā – Riebiņu iedzīvotājam Tatjanai Š., Johannai Z. un Verai A.

Apzagts veikals Rožupē

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā tika saņemts ziņojums par to, ka 22. martā ap pulksten 7.00 Rožupē SIA TU «Lauki» veikalā nr. 41 ir uzlauzta pagalma puses durvis un no veikala nozagti alkoholiskie dzērieni, kā arī dažādas pārtikas un rūpniecības preces. Materiālais zaudējums un vainīgās personas tiek noskaidrotas.

Meklē elektrokabeļa zagļus Līvānos

Laika posmā no 15. līdz 22. martam Līvānos, Lāčplēša ielā nogriezts un aizvests elektrokabeļis 120 metru garumā. Nodarīts materiālais zaudējums 181 lata vērtībā. Policija noskaidro zādzībā vainojamās personas un lietas apstākļus.

Ar automašīnu iebrauca grāvī

Silajāņu pagasta iedzīvotājs Juris K. 23. martā, vadot automašīnu Audi 100 pa ceļu Tiskādi – Kruki – Riebiņi, 16. kilometrā netika galā ar transportlīdzekļa vadību un iebrauca grāvī. Satiksmes negadījuma rezultātā automašīnas vadītājs un pasažieris Viktors A. (Aglonas iedzīvotājs) guva vieglus miesas bojājumus un tika nogādāti Preiļu slimnīcā. Par notikušo satiksmes negadījumu notiek izmeklēšana.

Aicina atsaukties satiksmes negadījuma aculieciniekus

24. martā ap pulksten 22.20 Preiļos stāvlaukumā pretī veikalam «Beta» nenoskaidrota persona ar automašīnu, braucot atpakaļgaitā, izraisīja sadursmi un iebrauca Vladimīram D. piederošajā automobili VW Golf, bet pēc notikušā no negadījuma vietas aizbrauca. Bojāts transportlīdzeklis, cilvēki nav cietuši.

Lūdzam atsaukties aculieciniekus, kuri redzēja šo ceļu satiksmes negadījumu, un zvanīt pa tālruni 53-02829 vai 02. Anonimātē garantēta.

Skandalē ar bijušajām sievietēm

21. martā Vārkavas pagasta iedzīvotājs Genādijs S., būdam alkohola reibumā, sarīkoja skandālu ar bijušo sievu. Sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

22. martā skandālu ar bijušo dzīvesbiedri sarīkoja Līvānu iedzīvotājs Jevgeņijs I. Arī viņam sastādīts administratīvais protokols par sīko huligānismu.

Dzer un rīko ģimenes skandālus

Policijas darbinieki sastādījuši vairākus administratīvos protokolus par sīko huligānismu. Tā 18. martā Preiļu iedzīvotājs Aldis M. alkohola reibumā mājās sarīkoja ģimenes skandālu. 20. martā vēl viens Preiļu iedzīvotājs – Jānis A. alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret Marīnu A., bet 24. martā piedzēries ģimenes skandālu sarīkoja Vārkavas novada Rožkalna pagasta iedzīvotājs Dmitrijs A.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Latvijā reģistrēts 100 000. kravas automobilis

13. martā Ceļu satiksmes direkcijas Rīgas nodaļā tika reģistrēts 100 000. kravas automobilis. Tas bija Volkswagen LT 35 markas automobilis. Par godu šim nozīmīgajam faktam transportlīdzeklim tika piešķirta numurzīme EL 100.

Kopš gada sākuma Latvijā jau reģistrēti 292 kravas automobiļi. No visiem Latvijā reģistrētajiem

transportlīdzekļiem kravas automobiļi sastāda 12,9%. Pēdējā gada laikā to skaits pieaudzis par 2,7%.

Lielākā daļa kravas automobiļu Latvijā ir vecāki par 11 gadiem, tomēr pēdējā laikā vērojama tendence palielināties jauno kravas automobiļu skaitam. Ja 1998. ga-

dā vecumā līdz 5 gadiem bija tikai 5,3% no kopējā kravas auto skaita, tad 2002. gadā to īpatsvars jau sasniedza 10%. Turklāt šie transportlīdzekļi tiek izmantoti ne tikai Latvijā, bet ar tiem tiek veikti arī starptautiskie pārvadājumi.

KAIMINU
RAJONOS

Kūlas dedzinātāji sāk sezonu

Pēdējās nedēļās Jēkabpils rajona ugunsdzēsēji saņēmuši tik daudz izsaukumu, cik janvārī un februārī kopā. Galvenais degšanas iemesls – kūlas dedzināšana. Ugunsdzēsēji dzēsuši degošās pļavas un grāvmalas, jo bīstami apdraudētas šajās vietās bijušās ēkas un meži. Dažreiz degošo kūlu dzēst nav nozīmes, jo, līdzko ugunsdzēsēji aizbraukuši, puikas zāli atkal aizdedzina. Labāk, atzīst ugunsdzēsēji, ir pieskatīt, kamēr nodeg, nevis braukt dzēst atkārtoti. No aizdedzinātās kūlas pilnībā nodegušas sešas dārza mājiņas Dauvasalā.

«Brīvā Daugava»

LUDZAS RAJONĀ

Pašiem savs ananass

Parasti eksotiskie augļi mūsu veikalos plauktos nonāk no ārēm. Taču, izrādās, šo to var izaudzēt arī pie mums, piemēram, ... ananasu.

Pēteris Keišs ir skolnieks, mācās 4. klasē, aizraujas ar matemātiku. Bet, raug, mājās izaudzējis tik eksotisku augu. Kā gan tas gadījās?

— Vārda dienā man uzdāvināja ananasu, — stāsta Pēteris. — Mēs nogriezām tam galotnīti, pašu augli apēdām, bet galotnīti kopā ar ananasa daļu aizvedām uz vasarnīcu un ierakām dārzā. Pēc četrām nedēļām — tam zaļas lapas. Pēc divām — apakšā saknītes. Rudens pusē pārstādīju puķu podā un atvedu uz dzīvokli.

Tagad ananasam jau divi gadi, novembrī parādījās zieds un sāka augt auglis. Protams, augs jākopj: jāaplauz sausās lapas, jāslauka no lapām putekļi, reizi nedēļā jālaista vai, vēl labāk, jārasina. Mums mājās aug arī no sēkliņš izaudzēti citrons, kam jau 11 gadi.

Re, cik vienkārši! Pēterim, program, palīdz vecāki — tētis Juris un mamma Marina, kā arī vecākā māsa Diāna, kura vēl nodarbojas ar zivīm un putniņiem.

Pēteris nedomā kļūt ne par agronomu, ne selekcionāru, matemātiku tomēr tuvāka. Bet, runājot par ananasiem, kas zin, varbūt mūsu zemnieki kādreiz iemācīsies audzēt arī netradicionālas kultūras — banānus, apelsīnus un citus aizjūras augļus.

● Mazais Pēteris ar paša izaudzēto eksotisko augli.

Kā rēzeknieši uz Vācijas brauca radaru skatīties

No LR Aizsardzības ministrijas organizētā brauciena uz Vāciju atgriezies jaunais zemnieks Imants Fadejevs, faktiskais parakstu pret radaru vākšanas iniciators. Kā zināms, šis brauciens bija organizēts, lai parādītu spītīgajiem latgaliešiem, ka lokators,

mūsu jautājumiem.

Jā, radars stāv Tempelhofas lidostā Berlīnē. Bet tas uzstādīts tad, kad Berlīnē vēl nebija tai tik ļoti pietuvojusies, 1984. gadā. Protams, ka VDR toreiz neviens neuzdrīkstējās prasīt, vai šis daikts kaitīgs vai ne, jo tajos laikos berlīniešu viedoklis tik un tā nebūtu vērsis. Gluži tāpat kā savulaik neviens Latvijas iedzīvotājiem nejautāja, vai viņi vēlas sev kaimiņos Skrundas loka-

ko gatavoja uzstādīt Audriņu pagastā, nav nemaz bīstams, jo līdzīgs «radnieks» stāv Berlīnē tuvumā. Un nekas, berlīnieši neprotē.

Lūk, ko par savu braucienu stāsta Imants Fadejevs.

— No Rēzeknes un rajona bijām trijātā, braucām ar ministrijas piešķirto busiņu. Ar mums kopā bija divi ministrijas pārstāvji, kā arī Zinātņu akadēmijas viceprezidents Siliņa kungs.

Devāmies apskatīt radaru, kur mūs sagaidīja speciāli no Bonnas atbraukušās augstākās militārās personas, kas bija gatavas atbildēt uz

toru. Uzcēla — un viss.

Berlīnes radars atšķirībā no tā, ko gatavoja uzstādīt Audriņos uz neliela paugura lauka vidū, tur pacelts uz spēcīgiem betona stabiem vairāk nekā 50 metru augstumā, un tā signāls tiešām iet pāri būvēm, kokiem, cilvēkiem.

Sevišķas nepatīkšanas attiecībās ar Berlīnes iedzīvotājiem radars neesot radījis. Taču, kā mums pastāstīja militārās personas, no kareivjiem, kuri savulaik te dienējuši, 1500 griezušies ar sūdzībām par iedragāto veselību, turklāt ar neatgriezeniskām sekām. Militārpersonas paskaidroja, ka šīs sūdzības tagad tiek izskatītas, pētītas, un atbilde tiks dota ne ātrāk kā 2003. gadā.

Brauciena laikā Siliņa kungs mūs centās pārliecināt, ka Audriņu radara jauda esot 10 000 reizes mazāka par normu.

Militārpersonām no Bonnas pajautāju, kas notiktu, ja militārais resors tagad gribētu kaut kur Berlīnes apkārtnē uzstādīt tādu pašu radaru kā Tempelhofā. Militārās personas atbildēja: «Būtu ļoti lielas problēmas. Būtu karš.»

Strūžānu kūdras fabrikas kreditori palikšot bešā

Notikusi maksātnespējīgā uzņēmuma «Strūžānu kūdras fabrika» pirmā kreditoru sapulce. Visi Strūžānu kūdras fabrikas kreditori savas prasības neapmierinās, jo uzņēmuma ēkas un tehnika ir

nolietota, atrodas tālu no Rīgas, bet pats uzņēmums nav reģistrēts zemesgrāmatā, tā sapulces dalībniekiem paziņoja administrators, firmas «Forums audits» pārstāvis Edgars Lapelis, piebilzdams, ka apzināta uzņēmuma novešana līdz maksātnespējai nav konstatēta, bet gan tas ir noticis neprasmas saimniekošanas dēļ.

Tieši šis «saimniekošanas» dēļ kūdras fabrikai ir 112 kreditori, kuru kopējā pieteiktā prasību summa ir 339 655,65 latu, tostarp lielākais kreditors ir Valsts ieņēmumu dienesta Rēzeknes nodaļa ar 107 304,64 latu prasību. Arī vairums pārējo kreditoru ir Rēzeknes pilsētā un rajonā, tajā skaitā uzņēmuma bijušie un esošie darbinieki. Pat savu nelielo algu ilgu laiku nesaņēmušie strādnieki bija spiesti par noteiktu maksu noformēt pilvaru un maksāt juristam, kurš viņu intereses pārstāvētu kreditoru sapulcē, jo katrām brauciens uz Rīgu, kur sapulce notika, finansiāli nav iespējams.

Par Strūžānu kūdras fabrikas darbības atjaunošanas iespēju E.Karelis nebija pārliecināts. Pēc maksātnespējas pasludināšanas ieņēmumi no sarāzotās kūdras krājumu realizēšanas bijuši 2000 latu mēnesi, un tieši tik lielu summu administratora pārstāvis E.Karelis turpmāk katru mēnesi no Strūžānu kūdras fabrikas saņems kā sava darba atalgojumu. Sapulces dienā uzņēmuma kontā gan esot bijuši tikai apmēram 700 latu.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

Dāvinājums Viļakas baznīcai

Viļakas Romas katoļu baznīca ir saņēmusi dāvinājumu — lielisku, divus metrus augstu, mākslinieciski darinātu metāla svečturi no tālās Toronto Kanādā. Divi mazāki svečturi uzdāvināti arī Viļakas Valsts ģimnāzijai, gaidāms arī grāmatu sūtījums. Šis kultūrvēsturiskās vērtības savam dzimtajam novadam ir novēlējis nu jau mūžībā aizgājušais Edvards Spravniks, un novēlējums izpildīts ar viņa dzīvesbiedres Veltas Spravniks gādību un Kanādas latviešu katoļu apvienības priekšsēdētāja Bruno

Logina atbalstu.

Edvards Spravniks ir dzimis toronietējā Viļakas pagastā, bet 1944. gadā devies bēgļu gaitās uz Zviedriju. Strādājis Zviedrijas Lauksaimniecības universitātē Upsalā, vēlāk kādā metālrūpniecības uzņēmumā. Pēc pāris gadiem izceļojis uz Kanādu, kur sākumā strādājis galdniecībā, pēc tam pārrūpniecībā.

Viņas brīžos Edvards pievērsies daiļamatniecībai — dekoratīvo metāla svečturu izgatavošanai, kas arī kļūst par viņa mūža lielāko aizraušanos un spilgtāko veikumu. Viņa gatavotie svečturi skaitāmi simtos. 1979. gadā Toronto

sarīkotajā izstādē bija eksponēti 122 svečturi. Ļoti liels un skaists svečturis, veidots saules koka rakstā, 1982. gadā dāvināts Kanādas valdībai kā pateicības zīme par patvēruma neliegšanu baltiešiem. Tas atrodas Kanādas parlamenta ēkā. Arī Vatikāna muzejā atrodas liels svečturis, ko E. Spravniks dāvinājis pāvestam Jānim Pāvilam II. Šis svečturis pēc autora iecerēs atveido Viļakas baznīcas galvenā altāra ārējās kontūras: tas ietver trīs rīta zvaigznes un krustu, ko savieno Māras raksts.

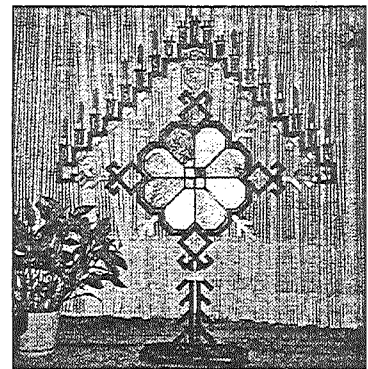
Arī Latvijas Saeimas sarkanajā zālē atrodas liels E. Spravniks 1993. gadā dāvināts svečturis. Tas

bieži redzams televīzijā preses konferencēs un citos raidījumos. To rotā deviņpadsmit pirmskara Latvijas aprīņu pilsētu ģerboņi un paša meistara lietās sveces.

Svečturi savā laikā ir dāvināti arī kardinālam J. Vaivodam un citām ievērojamām personām, ar tiem rotātas latviešu baznīcas un pulcēšanās vietas Kanādā, Toronto latviešu nams.

Edvards Spravniks bija aktīvs arī Kanādas latviešu sabiedriskā politikā dzīvē. Bija pazīstams ornitologs. Mūžībā aizgājis 1993. gadā.

«Vaduguns»

● «Dievs, svētī Latviju!» Tāds uzraksts rotā Edvarda Spravniks darināto svečturi, ko ievērojamais novadnieks uzdāvināja Viļakas Romas katoļu baznīcai.

JĒKABPILS RAJONĀ

Veikalos nopērkami Jēkabpils rajonā audzēti gurķi

Aizvadītajā nedēļā SIA «Ritausma» novāca pirmo agro gurķu ražu. Pašmāju produkcija jau aizvesta tirgošanai Jēkabpils un Pļaviņu lielākajos veikalos. Īsie gurķi aug 1 ha platībā. No stāda iedēstīšanas līdz pirmajai ražai aizritē-

jušas tikai trīs nedēļas, bet ražos šie gurķi līdz pat Jāņiem. Drīzumā 2 ha platībā sāks ražot garie gurķi, bet pirmie tomāti ienāksies maija otrajā pusē. Klientiem patīk, ka katram gurķim klāt ir arī tā zieds, tad var zināt, ka tie ir vietējie, jo, tālu vedot, zieds nesaglabājas. Šogad pirmie gurķi ir nedaudz vēlāk, taču tie ir lētāki nekā iepriekšējos pavasaros. Pagājušajā gadā Salas dārzenu audzētāju produkcijai piešķirts nosaukums «Kvalitatīvs Latvijas produkts».

Jēkabpilī darbu sākusi kartinga halle

Martā darbu sākusi jaunā kartinga halle, kuru tās īpašnieks, uzņēmējs Juris Abele, ierīkojis privatizētā 900 m² lielā angārā pils rajonā. Braucieniem vienlaikus var izīrēt piecus vācu firmas «Mach kart» kartingus. Piecu minūšu brauciens maksā divus latus, 10 minūšu brauciens — četrus

latus. Izklaidei var pieteikties arī grupas. Pagaidām šī biznesa niša Jēkabpilī ir brīva, tādēļ uzņēmējam radusies doma ierīkot kartinga trasi. Citās hallēs apmeklētājiem ļauj braukt no 12 gadu vecuma, bet Jēkabpilī, pateicoties speciālajam aprīkojumam, šo izklaides iespēju var izmantot arī jaunkā klienti. Autovadītāja tiesības nav nepieciešamas. Hallē būs divi instruktori, kuru vadībā jebkurš varēs izmēģināt iejusties pilota lomā. — Tas nav tā, kā sēdēt pie

televizora vai vadīt auto datorspēlē. Tā ir reāla fiziska slodze. Piecās minūtēs var paspēt izbraukt 14 līdz 16 apļus, — stāsta halles īpašnieks J. Abele. Trasē nākotnē iecerēts rīkot valsts mēroga sacensības kartingā. J. Abele cer, ka hallē netrūks arī grupveida apmeklētāju, piemēram, lai izmantotu to kā netradicionālu dzimšanas dienas svinēšanas vietu.

«Brīvā Daugava»

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS, NEKROLOGS

Aiz kalniem jau jaunības trakums,
Aiz kalniem vēl vecuma miers.
Pa vidu tie labākie gadi
Kā ābeļu izplaucis zieds.
Sirsniņi sveicam
Annū Sovāni
50 gadu jubilejā!
Rudzātu pasta kolektīvs

Lūdzam pieteikties pretendētus
līdz š. g. 15. aprīlim

- X malkas,
  - X akmeņogļu piegādei,
  - X dzīvojamā telpu kosmētiskajam remontam
- Salenieku pansionātā Preiļu raj.,
Aglonas pag., «Salenieki».**
Tālr. uziņām: 1-53-75456.

Vecbebru tehnikums

2002./2003. m. g. piedāvā šādas
izglītības programmas:

- ✓ **ĒDINĀŠANAS SERVIS**
Kvalifikācija – ēdināšanas servisa speciālists.
Apmācības ilgums – 4 gadi.
- ✓ **ĒDINĀŠANAS SERVIS**
Kvalifikācija – pavārs.
Apmācības ilgums – 3 gadi.
- ✓ **DATORSISTĒMAS**
Kvalifikācija – datorsistēmu tehniķis.
Apmācības ilgums – 4 gadi.
- ✓ **KOMERCZINĪBAS**
Kvalifikācija – lauku uzņēmējs.
Apmācības ilgums – 4 gadi.
- ✓ **LAUKSAIMNIECĪBA AR
SPECIALIZĀCIJU BIŠKOPĪBĀ**
Kvalifikācija – biškopis.
Apmācības ilgums – 4 gadi.

Dokumenti: apliecība par pamatizglītību,
sekmju izraksts, medicīnas izziņa, 4 fotokar-
tiņas, jāuzrāda pase vai dzimšanas apliecība
jāiesniedz līdz 14. jūlijam.

INFORMĀCIJAS DIENAS:

2002. g. 17. aprīlī, 15. maijā plkst. 10.30.

Adrese: Vecbebru tehnikums, p/n Bebrī,
Aizkraukles raj., LV-5135. Tālr. 51-64335,
51-64144, 51-64139, fakss 51-64335,
e-pasts: vecbebr@e-apollo.lv

**SIA «AIBI» pērk zīrgus, liellopus,
jaunlopus, aitas, cūkas.**

+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

**Iepērkam jaunlopus, liellopus,
aitas, kazas un zīrgus.**

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 32279.

**Firma (lic. nr. 4-929) pērk krāsainos
metālūžņus par labām cenām.**

Samaksa tūlītēja.
Adrese: Līvāni, Baznīcas 16.
Tālr. 5341680 no 9.00 līdz 17.00, 9561121.

Firma Preiļu centrā pērk zemi

(no 2000 m²) un **irē telpas**
(no 300 m²) komercdarbībai.
Tālr. 7216227, fakss 7216272.

SIA «KRISTA» IEPĒRK

Kokmateriālu veids	Ģarums (m)	Diametrs (cm)	Cena Ls/m ³
Bērza finierklūčus (B šķira)	2,75; 3,40	no 21	14
Bērza finierklūčus (B šķira)	5,0; 5,50	no 21	16
Bērza finierklūčus (I šķira)	visi garumi	no 24	25
Apses sērkociņklūčus	2,75	no 20	10
Bērza taru	2,50	no 14	7
Bērza papīrmalku	3,0	no 6	8,50
Egļes papīrmalku	3,0	no 6	7
Priedes papīrmalku	3,0	no 6	6,50
Egļes sīkbalķus	4,90	no 14	18
Priedes sīkbalķus	4,90	no 14	16

Jēkabpīlī, A.Elksnes ielā 5.

Darba laiks no 8.00 līdz 17.00, pārtraukums no 12.00 līdz 13.00.

Zvanīt: 1-5874239, 9404266, 9237929, 9127994.

Sniedz transporta pakalpojumus – a/m KAMAZ ar fiskaru (14 Ls/stundā).

Vajadzīgi forvardera pakalpojumi pastāvīgai sadarbībai līdz 2000 m³. Zvanīt 9486779.

Pērk cirmsas, īpašumus. Zvanīt 9180800, 9506186.

Baltijas Tranzītu Banka

Sakarā ar darbības paplašināšanos
konkursa kārtībā
aicinām darbā Preiļu norēķinu grupā
grāmatvedi, klientu apkalpošanas
operatoru.

Mūsu prasības:

- augstākā izglītība ekonomikā vai finansēs
- prasme strādāt ar datoru
- teicamas latviešu valodas zināšanas
- komunikabilitāte, augsta atbildības izjūta
- vēlme strādāt komandā

Pieteikumu iesniegšana līdz 05.04.2002.
Savu CV un pieteikuma vēstuli sūtiet:
AKB «BTB» Līvānu filiāle, Dzelzceļa iela 1,
Līvāni vai pa faksu 53-44192.
Konfidencialitāti garantējam.

Izdevniecība «LEGRA R» sadarbībā

ar zvērinātu revidenti **Elgu Bernāni**
un Preiļu rajona padomi 3., 4. aprīlī
rīko Preiļu rajona un pilsētas
pašvaldību un valsts iestāžu
grāmatvežu grāmatvedības kursu
otro ciklu.

Kontakttālruni: 7543362, 7543407.

MĒBELES
Preiļos,
Brīvības ielā 2

Latvijā un ārzemēs ražotas –
mīkstās, korpusa.
Iespējama komplektācija,
pasūtīšana pēc katalogiem.

Izdevīgas cenas. Līzings.

**SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 42807, 44179, 46384, 9161121.

**Z/s «Zemniekdēls» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.**

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 9435459, 22380 (vakaros).

**SIA «Kārlis Viens» iepērk
mājlopus kautsvārā.**

Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).

Formē subsidijas.

Tālr. 6468887, 53-48524, 53-81756.

3. aprīlī pārdos dažādu šķirņu jaunputnus (5-6
mēn.), dējējvistas, gaiļus (vai maina pret vistām).
Gaiļšos 7.30, Riebiņos 7.45, Preiļos 8.00, Pieniņos 8.30,
Stabulniekos 8.45, Galēnos 9.00, Silukalnā 9.15, Polko-
ronā 9.30, Smelteros 9.45, L.Anspokos 10.00, Priekuljos
10.10, Rudzātos 10.30, Steļos 10.40, Turkos 10.50,
Zundānos 11.00, Jaunsilavās 11.10, Līvānos 11.25,
Rožupē 12.00, Vanagos 12.10, Sutros 12.30, Ančķinos
12.45, Vārkavā 12.55, Upmalā 13.10, Rimicānos 13.20,
Arendolē 13.40, Pelēcos 13.55, Ārdavā 14.10, Aglonā
14.30, Jaunaglonā 14.45, Aglonas st. 15.00, Aizkalnē
15.15, Raudaukā 15.25. Tālr. 21270, 1-9186065.

Pārdod

Ford Sierra 2,3 D. Tālr. 23192;
Volvo 740. Tālr. 1-5381307, 6464536;
MTZ-50, kartupeļu racēju, kultivatoru (2,5
m). Tālr. 58442;
kombainu NIVA, traktoru T-25, ūdensmu-
cu vai maina. Tālr. 9703225;
arklu, kultivatoru, kartupeļu stādītāju,
vagotāju, plaujmašīnu. Tālr. 53-76279;
māju Līvānos, Rīgas ielā. Tālr. 9222628;
jaunu pirts guļbūvi (18 m²) promvešanai.
Tālr. 6779831 vakaros;
graudus, āboliņa sēklas, sienu rulonos,
UAZ TENT. Tālr. 34429;
bišu amoliņa sēklas. Tālr. 34467;
zirņus sēklai. Tālr. 24496, 9464265.

Pērk

gāzbetona, keramzīta blokus, silikātķie-
ģelus. Jaunus vai lietotus. Vai būvi no-
jaukšanai. Tālr. 21148, 9444751;
māju Preiļos vai netālu no Preiļiem. Tālr.
6432050;
darba zirgu. Tālr. 70528;
nedēļu vecus gaļas šķirnes piena teljus.
Tālr. 6720031.

Paldies visiem, kas skumju brīdī bija
kopā ar mums, izvadot mūsu māmiņu,
vecmāmiņu un vecvecmāmiņu Zuzannu
Teilāni kapu kalniņā.

Piederīgie

Firma pēk un pārdod privatizācijas un
zemes kompensācijas SERTIFIKĀTUS
Līvānos, Rīgas ielā 45-45.
Tālr. 42892 katru dienu
no 9.00 līdz 18.00, 9644369.

HELĒNA ANSPOKA

1925. g. 8. februārī – 2002. g. 27. martā

Pēc ilgus un grūtas slimības 27.
marta agrā rītā stundā aizsaulē
aizgājusi mūsu mīļā Helēna An-
spoka (dzim. Gulbinska).

Dzimusi un augusi Preiļu rajona
Rožupes pagasta Rusiņos, tēva
Jāņa un mātes Marijas Gulbinsku 5
bērnu (māsiņu) ģimenē Helēna bija otrais bērns.
Skolas gadi pavadīti sākumā Rusiņu pa-
matskolā, Rudzātu pamatskolā, pēc tam Jaunag-
lonas sieviešu ģimnāzijā. 1943. gada rudenī Helē-
na uzsāk savas darba gaitas. Visu mūžu viņa ir
strādājusi par skolotāju – sākumā Priekuļu 6. kl.
pamatskolā, vēlāk Salas 7. gadīgajā skolā un no
1956. gada augustā līdz pat aiziešanai pensijā
1981. gadā – Aglonas internātskolā par latviešu
valodas un literatūras skolotāju, klases audzinātāju.
1955. gadā viņa pabeidz LVU neklātienas nodaļas
latviešu valodas un literatūras fakultāti. Izaudz-
ināti un izglītoti 3 bērni, sagaidīti 4 mazbērni.

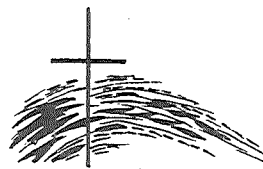
Visu mūžu viņa ir bijusi ļoti jauka, saprotoša un
mīloša sieva un māmiņa, vēlāk sievasmāte,
vīramāte un mīļa vecmāmiņa. Klusi un centīgi kā
darba bīte ir aizritējis viss mūžs. Darbs un mīlestī-
ba uz cilvēkiem, ticība Dievam un visam labajam
ir bijusi viņas dzīves saturs un jēga. Viņas
mīlestības saulīte spējām sasildīties mēs visi viņas
tuvinieki un radi.

Nodzīvots ļoti saturīgs un skaists mūžs. Viņas
darbs skolā ir novērtēts ar krūšu nozīmīti «Tei-
camnieks Tautas izglītības darbā», ar skolas, ra-
jona un izglītības ministrijas goda un atzinības
rakstiem. Tautas atmodas laikā viņa aktīvi darbo-
jās Tautas frontes darbā un arī vēlāk – pēc Latvijas
neatkarības atgūšanas.

Mums tevis ļoti, ļoti pietrūks; pietrūks tavas
mīlestības, rūpi, sapratnes, un nav tādu vārdu, ar
kuriem mēs Tev varētu par to visu pateikties...

Dusi saldi baltā smilšu kalniņā...

Helēnas Anspokas izvadīšana notiks 30.
martā plkst. 10.00 no Aglonas kapliņas.
Apbedīšana Saunas pagasta L.Anspoku kapos.
Virš, bērni, mazbērni

Šķiet, tādu vērtību jau nava,
Kas nemainīgas būs vienmēr,
Vien paliks mīlestība tava
Kā sāpju un kā laimes mērs.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jānim
Anspokam, MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Preiļu rajona padome un
izpildinstitūcija

Ir labi, ja var cilvēks izgaistot
Aiz sevis atstāt skaidru gaismas vālu,
No sava mūža kaut ko ļoti labu dot,
Kad pašam jāaiziet it tālu, tālu...
Izsakām līdzjūtību Jānim Anspokam,
MĀTI mūžībā aizvadot.
Preiļu novada dome

Tu esi katram viena, tikai viena,
Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt.
Un tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām
birstot,
Uz mūžu smagai zemei tevi atdot, māt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jānim
Anspokam, MĀTI smiltājā guldot.
II terapijas kolektīvs

Par mīļu sirdi,
Čaklām rokām
Tev vieglas smiltis, māmuliņ.
Dalām sāpju smagumu kopā ar Jāni un
Ināru Anspokiem, MĀTI smiltājā izvadot.
Preiļu prettuberkulozes kabineta
kolektīvs

Tavs maigums, māt, man dzīvē spēku
devis,
Tu mīlestībā prati katru darbu veikt.
Šai brīdī skarajā, kad pietrūkst tevis,
Ļauj man ar labu vārdu klusi paldies
teikt.

Izsakām patiesu līdzjūtību
Jānim un Inārai Anspokiem,
no MĀMULAS uz mūžu šķiroties.
Laikraksta «Novadnieks» kolektīvs

Tumša sāpju ēna pāri ceļam krīt, —
Kā man tevi sargāt, saki, māmuliņ.
Izsakām līdzjūtību Jānim Anspokam
sakarā ar MĀTES nāvi.
Savienības «Latvijas Ceļš» Preiļu nodaļa

Vēl dārgā seja rādās klusi,
Bet dzīvība jau viņā pusē,
Lai mīla paliek sirdī zelt,
Par avotu, kur dzīvei spēku smelt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju
brīdī esam kopā ar Jāni un Ināru
Anspokiem, MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Cauri dvēselei sāpju dziļi lokās,
Klājis dzīvības zaļumu aizsaules rīts.
Ne vairs darba, ne glāsta māmuļas rokās,
Mūža gājums skuju vainagos vīts.
Dalām lielo sāpju smagumu ar Jāni un
Ināru Anspokiem brīdī, kad pēdējie
atvadu ziedi gulst uz MĀTES kapa.
Slimnīcas administrācija un
grāmatvedība

Aizgājusi māmuliņe kā saulīte vakarā,
Meža galus zeltīdama, bērniem labu
vēlēdama.

Lielajās bēdās esam kopā ar
Jāni Anspoku.

Preiļu slimnīcas laboratorijas kolektīvs

Viss reiz paiet, krīt pēdējā lapa,
Un tā ir māmuļas nopūta
mirkli pirms Mūžības miega...
Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim
Anspokam sakarā ar MĀTES nāvi.
Preiļu 1. pamatskolas kolektīvs

Kad negaidīti atnākušo sāpi izraud
svēces un ziedos birst atvadu asaras,
gribas atrast un teikt siltākos
līdzjūtības vārdus Leonīdam Šefleram,
BRĀLI mūžībā aizvadot.
Darba kolēģi

Kādēļ tik pēkšņi,
Kādēļ bez atvadu vārdiem
Aizcirti mūžības vārtus?

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Leonīdam Šefleram, BRĀLI
smiltājā aizvadot.

Līvānu novada dome
Rožupes pagasta pārvalde
Turku pagasta pārvalde

Es aizeju, kaut viss te ļoti patīk,
Un gribētos vēl ilgi, ilgi būt.
Varbūt tur brīnumu var satikt,
Ko te man dzīve neatļāva gūt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Pēterim
Koķeram, DĒLU pārāgrī zaudējot.
Saunas pagasta padome